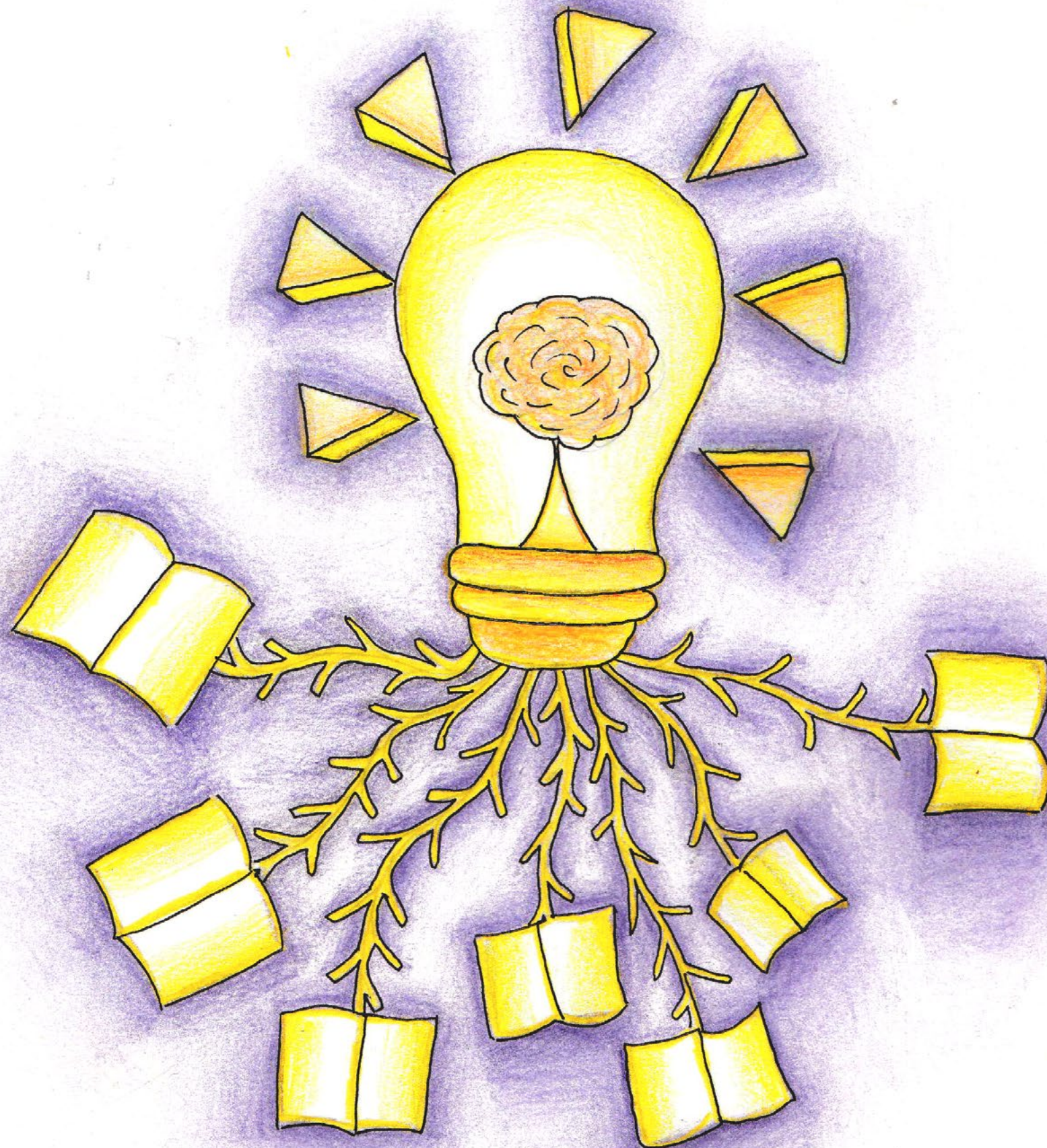


#01

# TICERIS

La revista de l'Institut de Sarrià de Ter (FEBRER del 2021)

**QUÈ LLEGIM,  
PER QUÈ  
LLEGIM?**



# QUÈ LLEGIM, PER QUÈ LLEGIM?

**Revista publicada a Sarrià de Ter el febrer del 2021**

**Editor:** David Guixeras

**Disseny:** Joel Bech

*Albert Bayot i Fuertes*  
*Director de l'Institut de Sarrià de Ter*

# EDITORIAL

Arriba a les vostres mans el primer número de la revista de l'Institut de Sarrià de Ter. Es tracta d'una novetat que fem realitat el segon any de l'existència del centre, convençuts que un institut de secundària ha de comptar amb una publicació periòdica que no només expliqui allò que fem sinó que, sobretot, expliqui allò que pensem, allò que sentim, allò que debatem des de tots els estaments que formem el centre. És per aquest motiu que intentarem que la revista doni veu, sempre, a famílies, alumnes, professorat i, també, a persones vinculades a l'Institut des de fora.

El seu nom, TICERIS, fa referència al riu Ter, concretament significa “del Ter”, en llatí. Perquè el riu és el que uneix les zones de procedència del nostre alumnat i perquè el llatí també representa un punt d'origen de la nostra llengua i de la nostra cultura.

I serà temàtica o no serà! Perquè també estem segurs que la revista ha de servir per abordar temes amb certa profunditat i també des de les òptiques diferents i ben diverses que ens ofereix la vida d'un institut. Ens interessen totes les visions: la científica, la humanística, la tecnològica, l'artística, l'esportiva, l'ètica...

I quin tema podria ser més adient que LA LECTURA per a aquest naixement. Llegir és una de les activitats intel·lectuals més universal i més completa. Llegir és obrir una finestra infinita al món. Una finestra per saber, per divertir-nos, per pensar, per debatre, per imaginar, per comprendre, per interrogar-nos i per a moltes altres accions pròpiament humanes. Podríem dir que llegir ens humanitza, ens fa éssers més capaços de ser sensibles, de ser empàtics, de ser sociables, de ser dialogants i de ser profunds. I totes aquestes qualitats representen valors que, des d'un institut de secundària, han de ser prioritaris perquè el nostre objectiu cabdal és i serà l'educació dels i de les adolescents que tenim a les aules. L'educació en el sentit més ampli de la paraula: el progrés i l'avenç personal i intel·lectual de cada persona en un entorn que ha de ser de convivència i de respecte, sempre.

Agraeixo la tasca de totes les persones que han fet possible l'aparició d'aquest primer número de la revista i els animo a seguir donant-li vida i a cercar la col·laboració i la complicitat de tantes persones com sigui possible.

**Gaudiu de la lectura!**

# SUMARI

---

## #01\_HÀBITS LECTORS

06

El clic

*Miquel Pairolí*

Els estudiants i la lectura: una relació plena de matisos

*Comissió de Biblioteca de l'Institut de Sarrià de Ter*

08

Un vestit no defineix el teu gènere

*Alba Padrés*

12

## #02\_LA LITERATURA AL CENTRE

15

Ciència-ficció visionària per al concert d'hivern

*Nuri Hernández*

El projecte de pla lector

*Equip directiu*

18

## #03\_TOTS LLEGIM

Què llegim? Per què llegim?

*Anna Sala i Taïs Sánchez*

22

Passallibres

*Aleix Morales Pairet*

28

## #04\_UNA AUTORA, DUES GENERACIONS

D'una proposta a una necessitat

*Dolors Garcia i Cornellà*

32

Girona, adolescència plàstica

*Gemma Soler*

35

100% Diumenge al matí,

*al peu del salze*

*Nora Privat*

38

---

## #05\_LLEGIR AHIR, AVUI I AQUÍ

Què llegien i per què llegien els nostres avantpassats?

*Javier Antón*

41

La literatura en l'era digital

*Núria Alonso*

46

Parlem de Sarrià, la revista de cultura i d'informació local de sarrià de ter

*Josep Brugada*

50

---

## #06\_ELS PERQUÈS DE LA LECTURA

Uns quants tòpics sobre la lectura

*Vicenç Pagès*

56

Som el que som gràcies al que llegim

*Judith Cuadras i Maria Gallego*

58

Portades alternatives

*Alumnes de 1r d'ESO*

63

---

**#01**

# **HÀBITOS LECTORES**

# EL CLIC

*Miquel Pairoli  
El Punt, 23.04.2006*

Fa uns anys, el poeta i assagista mexicà Gabriel Zaid va publicar un llibre de títol una mica estrany, *Los demasiados libros*, que va ser finalista del premi Anagrama d'assaig, en què feia tot de consideracions sobre la lectura, sobre l'acte de llegir i, en general, sobre la sociologia del llibre. Zaid atorgava molta importància a allò que anomenava "dar el golpe a la lectura", una altra expressió difícil de traduir. Amb una versió una mica lliure, en podríem dir fer el clic, com qui encén un llum prement un interruptor. Descobrir el gust per la lectura, convertir-se en lector depèn d'aquest clic. Com tants altres aspectes que ens conformen

i ens defineixen, aquest també és misteriós. Hi ha persones que, tot i haver nascut i viscut en un ambient propici, mai no es convertiran en lectors per més que, de petits i de joves, els induïssin a llegir. Viuran, estudiaran, prosperaran, tindran èxit professional però mai no sabran gaudir de la literatura, dels relats, de la ficció ni tampoc de gèneres com la biografia o la divulgació històrica. D'altres, en canvi, sense aquell ambient favorable, un dia, potser per casualitat, a la infantesa o a l'adolescència, queden atrapats per un llibre, captivats per un argument, per una història. És el seu clic particular, el gest que encén la flama de la lectura, que els acompanyarà en el futur, fins en les situacions més inversemblants de la vida.

Després d'aquell llibre en ve un altre i un altre... La inclinació a la lectura continua, el gust es va formant, definint-se en un sentit o en l'oposat, pren camins assolellats o ombrívols. Els viaranys són infinits, però el clic ja és fet i el lector, amb més freqüència o menys segons els avatars de la vida, difícilment deixarà de ser-ho, per poc que pugui. En aquesta epifania no hi influeix gaire la classe social ni la situació econòmica de qui l'experimenta ni el fet que l'obra que la motiva sigui de primera o solament literatura popular. Només ha de ser capaç de provocar aquella reacció química, aquell plaer que buscarem sempre més, delerosament, a les pàgines d'un llibre.

**Descobrir el gust per la lectura, convertir-se en lector depèn d'aquest clic. Com tants altres aspectes que ens conformen i ens defineixen, aquest també és misteriós.**

**Després d'aquell llibre  
en ve un altre i un altre...  
La inclinació a la lectura  
continua, el gust es va  
formant, definint-se en  
un sentit o en l'oposat, pren  
camins assolellats o ombrívols.**

# ELS ESTUDIANTS I LA LECTURA: Una relació plena de matisos

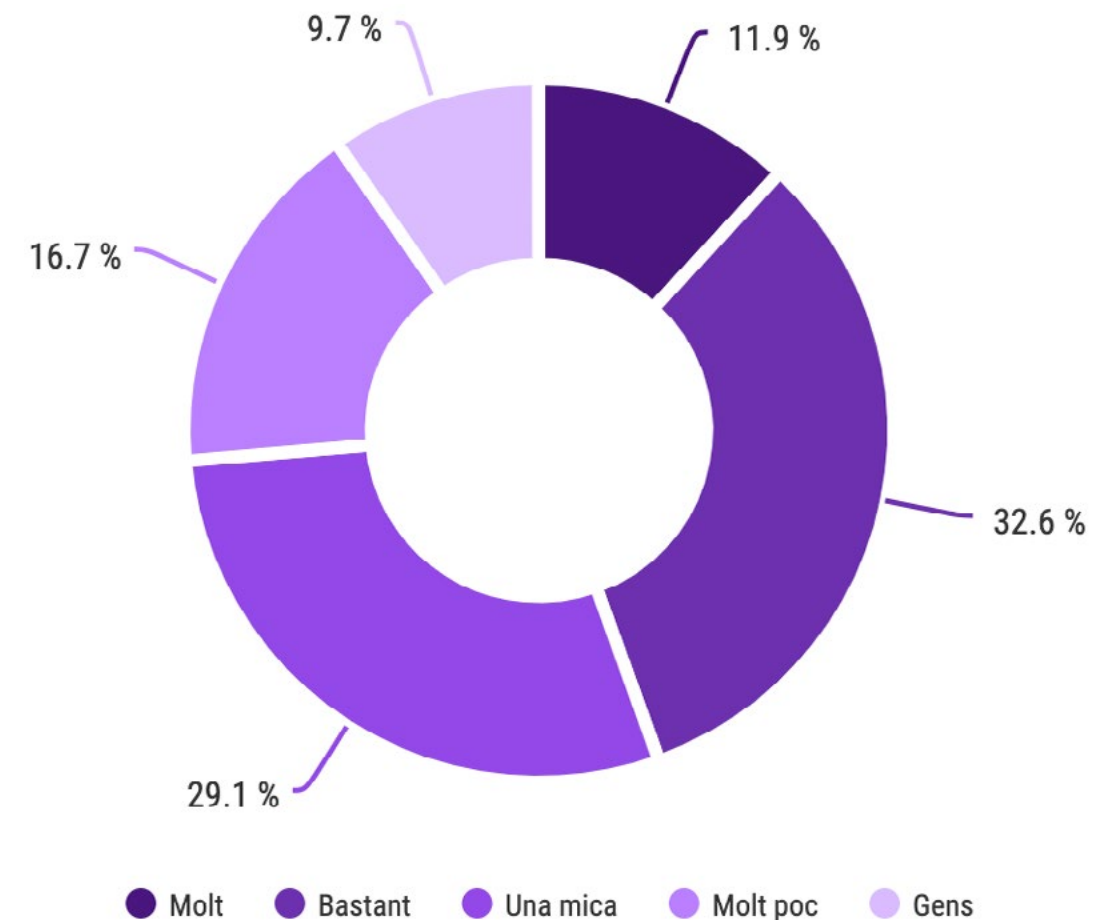
Comissió de Biblioteca  
de l'Institut de Sarrià de Ter

Tornant de les vacances de Nadal l'alumnat de l'Institut de Sarrià de Ter va respondre un qüestionari molt complet sobre els hàbits de lectura<sup>1</sup>. El document, que hem passat en format digital, sumava 33 preguntes distribuïdes en quatre apartats: 1) Hàbits lectors (freqüència, progressió, preferències...); 2) Família i entorn; 3) Institut i biblioteca; 4) Les teves dades. Les 227 respostes han permès obtenir un retrat força precís de la relació que mantenen els alumnes amb la lectura.

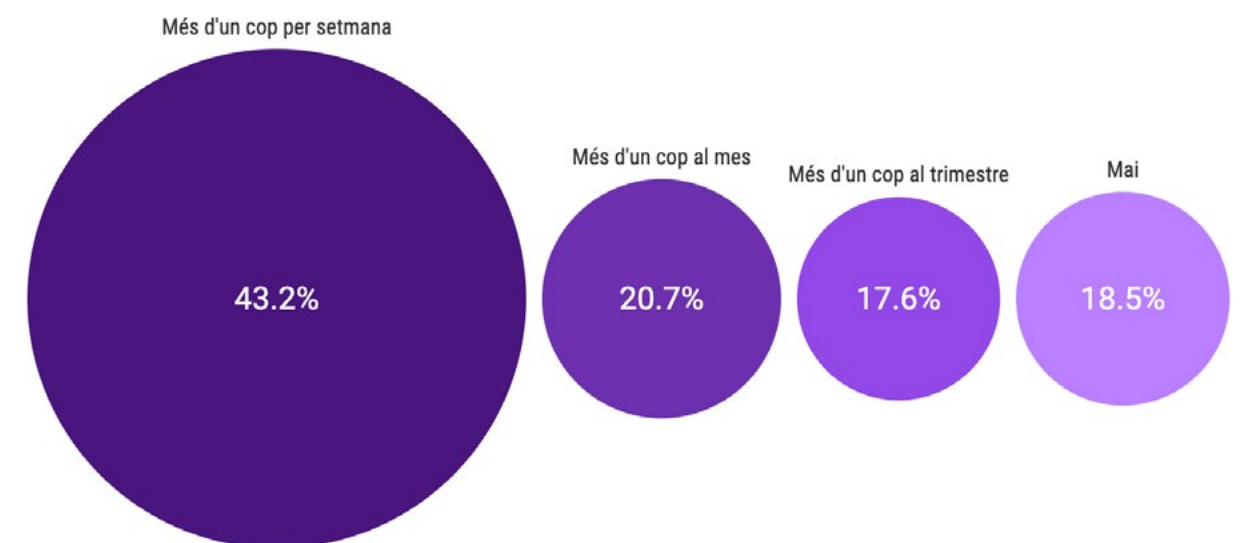
Un 11,9% de l'alumnat afirma que li agrada molt llegir, mentre que un 32,6% diu que li agrada bastant. Un 43,2% llegeix més d'un cop a la setmana i un 20,7% ho fa més d'un cop al mes, per un 18,5% que no llegeix gairebé mai. Tot i que sovint se sent a dir que en el pas de primària a secundària es perden molts lectors, és significativament superior el nombre d'alumnes que diuen que ara llegeixen molt més (15,4%) o més (33,9%) que no pas dos anys enrere (19,8% menys, 7% molt menys). Divertir-se i no avorrir-se són les opcions més acceptades quan es demana als alumnes lectors per què llegeixen; no ho fan tant, en canvi, per obligació o per aprendre. El temps lliure dedicat a la lectura, el troben entre setmana (26%) i els caps de setmana (15%), més que no pas diàriament (13,7%). A l'hora de decidir-se per un llibre, el factor més determinant és el tema (70,9%), molt per damunt de la portada (37,9%), del fet que algú l'hagi recomanat (35,2%) o que se n'hagi llegit la sinopsi (28,2%). L'element més valorat d'un

*La Comissió de Biblioteca agraeix a Bibiana Corominas, professora de l'Institut Montilivi de Girona, que ens permetés adaptar l'enquesta que ella mateixa va crear el 2013, consultable en línia (<https://sites.google.com/site/montilivipilec/enquesta-habits-lectors>).*

En general, t'agrada llegir?



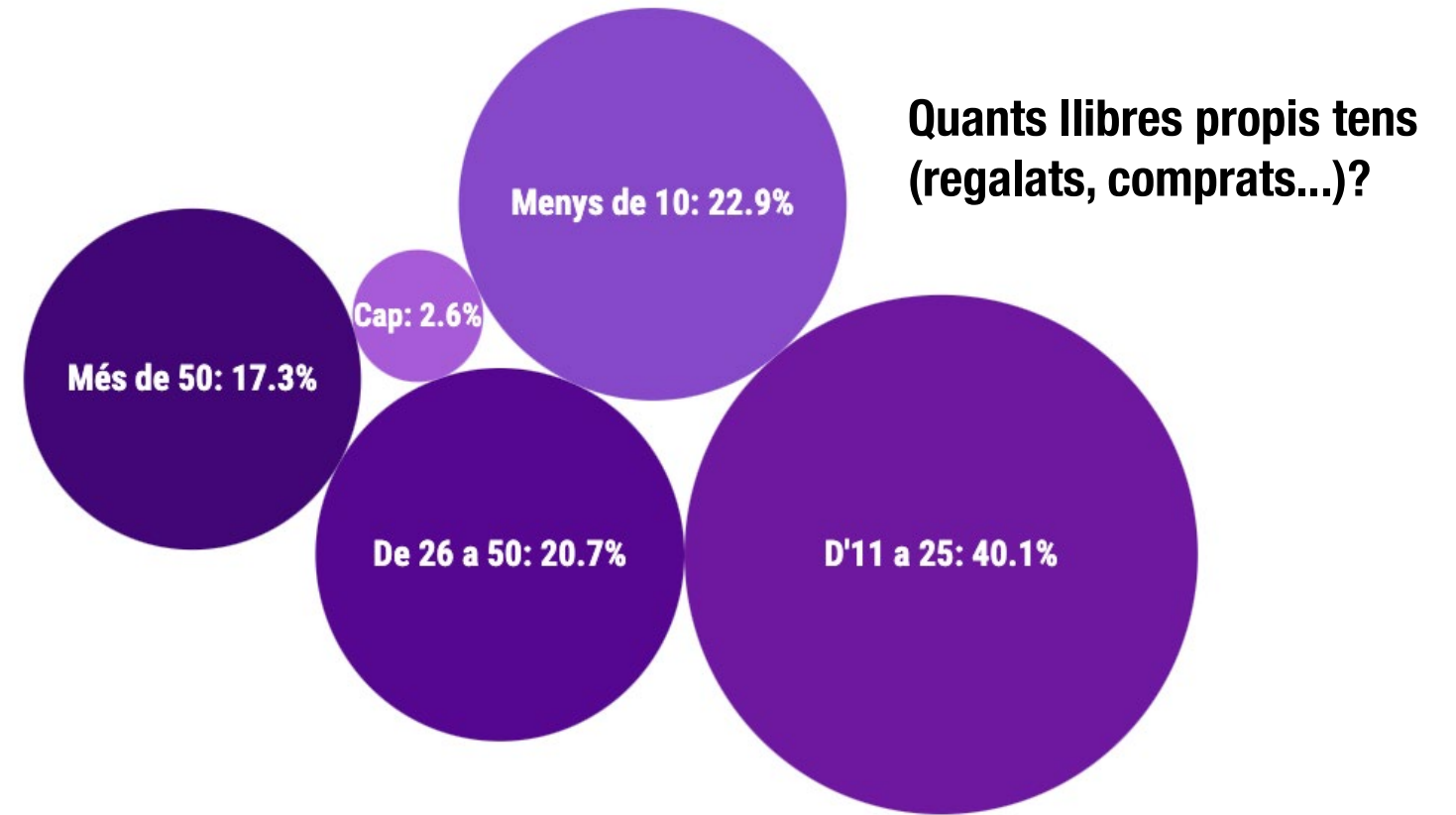
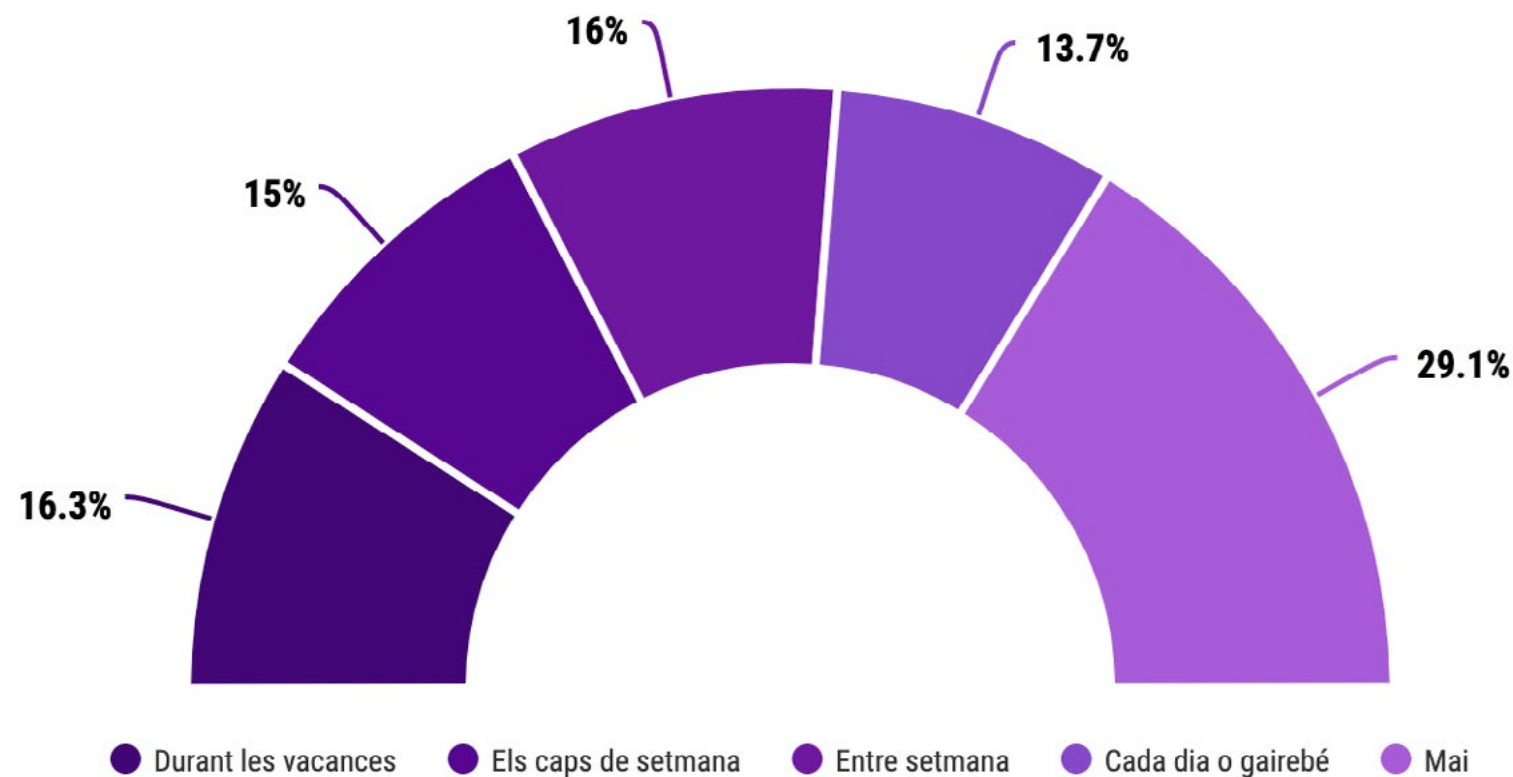
Amb quina freqüència utilitzes el teu temps lliure per llegir?





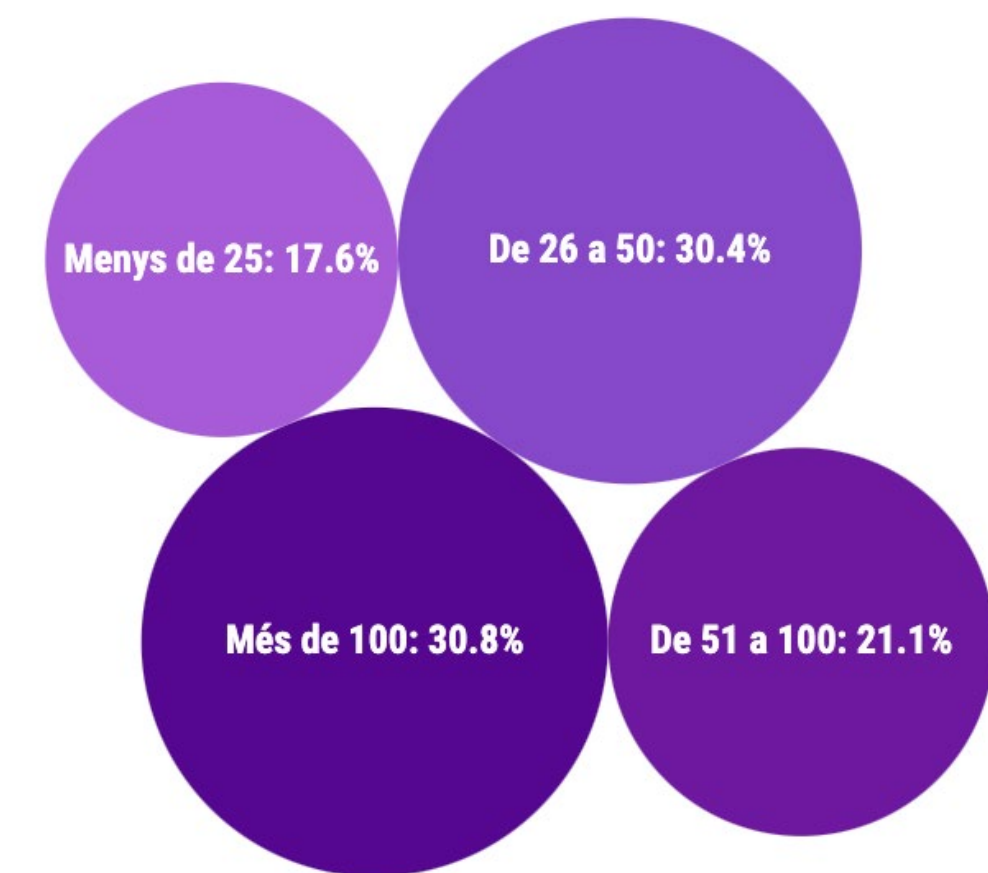
llibre és l'argument (50,7%), seguit dels personatges (49,3%), que sigui fàcil d'entendre (33,5%) i que sigui breu (11,5%). La gran majoria dels alumnes acaben sempre (31,7%) o gairebé sempre (46,7%) els llibres que comencen, i si no ho fan és perquè els troben avorrits (161 respostes). Quan se'ls demana per a què creuen que serveix la lectura, les opcions més valorades són que hi "aprens coses noves i amplies coneixements" (167 respostes) i que "desperta la teva imaginació" (140 respostes), mentre que "et serveix d'entreteniment" té 105 respostes afirmatives i "t'ajuda a expressar-te millor", 75. Als alumnes de l'Institut de Sarrià de Ter els agrada més llegir en castellà (59,9%) que no pas en català (43,6%), no són usuaris de revistes o diaris digitals (només el 26%

### Dediques part del teu temps lliure a la lectura...



diuen el contrari) i no tenen el costum de participar (només ho fa un 10,6%) en clubs o altres fòrums de lectura.

Quan se'ls pregunta quants llibres tenen a casa, un 30,8% responen que en tenen més de 100; un 30,4%, entre 26 i 50; un 21,1%, entre 51 i 75 i un 17,6%, menys de 25. Pel que fa a llibres propis, un 13,7% diuen que en tenen més de 50, mentre que un 22,9% en tenen menys de 10 i hi ha un 2,6% d'alumnes que asseguren no tenir-ne cap. Pràcticament a tots ells (un 92,5%) els explicaven contes quan eren petits. Un 55,5% afirmen que els amics i els familiars solen regalar-los llibres, però són només un 22% els que en regalen ells mateixos. Quan se'ls demana quins membres de la família llegeixen, un 69,6% afirmen que ho fa la mare, per un 48,9% que asseguren que el pare també llegeix i un percentatge gairebé idèntic (48,5%) que diuen que tenen germans i altres familiars lectors, a casa. Només un 8,4% garanteixen que a casa seva no llegeix ningú. Entre la mena de lectures de què disposen, la premsa esportiva té més predicació que la premsa generalista (26% i 18,9%) i els còmics (51,5%) guanyen a les revistes (36,1%).



**Quants llibres hi ha a casa teva?**

Un 54,6% dels alumnes que han respost el qüestionari són nois i un 45,4%, noies. Un 68,3% dels alumnes afirmen tenir el carnet d'usuari de les biblioteques públiques. Un 46,3% esperen obtenir una titulació universitària, mentre que un 33,5% encara té dubtes, cosa gens sorprenent en estudiants de 1r i 2n d'ESO.

El qüestionari ens ajuda a saber com viu l'alumnat les lectures obligatòries. Entre els arguments dels qui donen valor a les lectures prescriptives hi ha, entre d'altres, que ajuden a millorar l'ortografia, a ampliar el vocabulari i la cultura, a escriure millor en general, a relaxar-se, a adquirir un hàbit, a descobrir nous mons, i també, i no és pas poc rellevant, a parlar-ne amb els companys. El qüestionari ha permès obtenir una llarga relació de llibres recomanats pels alumnes, sota l'enunciat "Escriu títols de llibres que hagin llegit i que no siguin els de lectura obligatòria". A l'article següent l'Alba Padrés ens parla d'un d'aquests títols.

**La lectura ajuda a millorar l'ortografia, a ampliar el vocabulari i la cultura, a escriure millor en general, a relaxar-se, a adquirir un hàbit, a descobrir nous mons...**

**En Huck Finn  
i en Jim buscaven  
la llibertat i  
m'encadenaven  
a la lectura.**

David Guixeras: *Les aventures de Huckleberry Finn*, de Mark Twain

Alba Padrés Armengol  
2n A ESO



# UN VESTIT NO DEFINIEIX EL TEU GÈNERE

Aquesta novel·la tracta d'en Dennis, un noi de dotze anys que viu amb el seu pare i el seu germà gran, de catorze. En Dennis és un noi "normal", però amaga un secret que ni tan sols ell sap que guarda: li agrada posar-se vestits i anar maquillat. David Walliams ens ensenya diferents perspectives, gent que li dona suport i gent a qui li sembla una estúpidesa que es vesteixi així.

Aquest llibre ha estat el meu preferit durant molt de temps perquè trenca la majoria dels rols establerts per la societat. Demostra que portar un vestit no et converteix en una noia, sinó que si tu vols portar-lo, ho has de poder fer.

La Lisa, una noia més gran que en Dennis, és un pilar per a ell. Es coneixen, perquè van al mateix centre educatiu. Ella l'ajuda a treure a la llum aquesta faceta que ningú coneix i l'anima a seguir, a ser qui vol ser i no qui els altres volen que sigui.

Els seus companys, amics i familiars acaben valorant en Dennis per qui és i no per allò que porta posat.

**Em va impactar com un còmic tan poc realista a nivell gràfic (metafòric), pot transmetre tantes emocions i fer-te empatitzar tant amb una història.**

Joel Bech: *Maus*, d'Art Spiegelman

**#02**

**LA**

**LITERATURA**

**AL CENTRE**

# CIÈNCIA-FICCIO VISIONÀRIA PER AL CONCERT D'HIVERN

*Nuri Hernández*

Ray Bradbury va néixer el mes d'agost del 1920, ara fa cent anys. Hem volgut recordar-lo amb l'adaptació de la seva novel·la *Fahrenheit 451*, per al nostre Concert d'Hivern d'enguany. L'argument de la distopia, en què els bombers, en comptes d'apagar focs, tenen la missió de cremar llibres, i que propicia la valoració de la lectura i de la cultura en general com a necessàries per a la prevenció de la ignorància i per a la formació d'una societat amb pensament crític, ens ha semblat molt adequat per a l'inici de l'etapa de secundària dels nostres nois i noies de primer d'ESO.

Cada grup classe ha intervingut en dues escenes, que han anat desgranant la història. En Guy Montag, el bomber protagonista, està totalment immers en la feina, però té una frisança que el fa estar intranquil. La Clarisse McClellan, una noieta vital, i crítica, li obre els ulls i l'anima a sortir de la teranyina en què està atrapat. La Mildred, dona d'en Montag, està alienada i encarna el prototipus de ciutadana obedient i grisa, que accepta un constant bombardeig d'entreteniments diversos que, orquestrats pel govern, li anul·len el poc sentit crític que li queda.

Bradbury, un visionari, s'avança unes dècades i retrata *avant la lettre* la societat de la desinformació de principis del segle vint-i-u.

Hem anomenat proscrits a la part de la societat que forma part d'un grup de resistència, uns homes i dones-llibre que, tot memoritzant obres literàries senceres, tenen l'esperança de poder-les reimprimir, més tard o més d'hora.

En la nostra adaptació *sui generis*, s'han inclòs unes falques que ens han fet d'enllaç entre les diferents escenes, tot inserint frases reconegudes sobre el privilegi de llegir: Jorge Luis Borges i les seves biblioteques-paradis, Mireia Llorens i la salvació que la lectura proporciona en moments vitals complicats, i el punt d'humor de Groucho Marx, que reconeix el paper educatiu de la televisió: cada vegada que algú l'encén, ell marxa a l'habitació del costat i es posa a llegir un llibre.





La permeabilitat de l'alumnat de dotze anys ens va a favor, i els hem fet una tria de fragments literaris reconeguts —no hi són tots, però tots els que hi són, ho són, articulats mitjançant una mostra de les llengües que els nois i noies aprenen a l'institut, amb l'absència de l'alemany, que hem considerat prematur incloure en aquest primer trimestre d'aprenentatge.

Els joveníssims actors i actrius ens conviden a fer un tastet de *Le petit prince*, d'Antoine de Saint-Exupéry, a recordar la primera frase d'*Anna Karènia*, de Leon Tolstoi, i fins i tot s'atreveixen amb un "Jo puc", de Gabriel Ferrater. Són petites píndoles que, administrades amb seny, amb un context adequat, i sense empatxar-los, invadiran els seus porus de joves estudiants i ajudaran a conformar, capa per capa, la seva base cultural.



Els temes musicals escollits, cantats i acompanyats per l'ukelele, el baix elèctric i la bateria, són eclèctics: *Stand by me*, de Ben E. King, *Lonely*, d'Akon, *Fix you*, de Coldplay, i d'altres acompanyen les escenes i en volen reforçar l'essència i la comprensió.

Tots els grups classe de primer d'ESO, i fins i tot la Banda Musical formada per professorat de l'institut, intervenen amb *Wind of change*, una preciosa balada del grup Scorpions, en una onzena escena que, a tall d'epíleg, clou la història amb un missatge volgutament i decididament optimista, esperançat en els vents de canvi que poden empènyer les noves generacions. Així mateix, tots ens sentim interpel·lats quan els narradors sentencien la necessitat de continuar la feina, en tant que "el món és ple d'incendis". Bradbury dixit.

La peculiar situació epidemiològica ha fet que el producte final d'aquest Concert d'Hivern sigui menys efímer:

**us convidem a gaudir de *Fahrenheit 451* - versió INS de Sarrià de Ter.**





**El pas de nens a adults de l'Alba i en Dídac és el que més em fascina del *Mecanoscrit*. I la figura de l'Alba la trobo tan poderosa, tan valenta, tan decidida... Hi he tornat força vegades a llegir-los!**

Maria Gallego: *Mecanoscrit del segon origen*, de Manuel de Pedrolo

**Des del centre  
vetllem perquè  
l'habilitat lectora  
que els alumnes  
han adquirit des de  
Primària es vagi  
incrementant a  
mesura que  
augmenta el nivell  
d'exigència per  
assolir una major  
destresa lectora i  
escrita.**

La lectura és una de les vies d'accés al coneixement i es troba implicada en la majoria d'activitats de la nostra vida quotidiana; és un dels pilars per a l'adquisició i la transmissió del coneixement més enllà del món acadèmic.

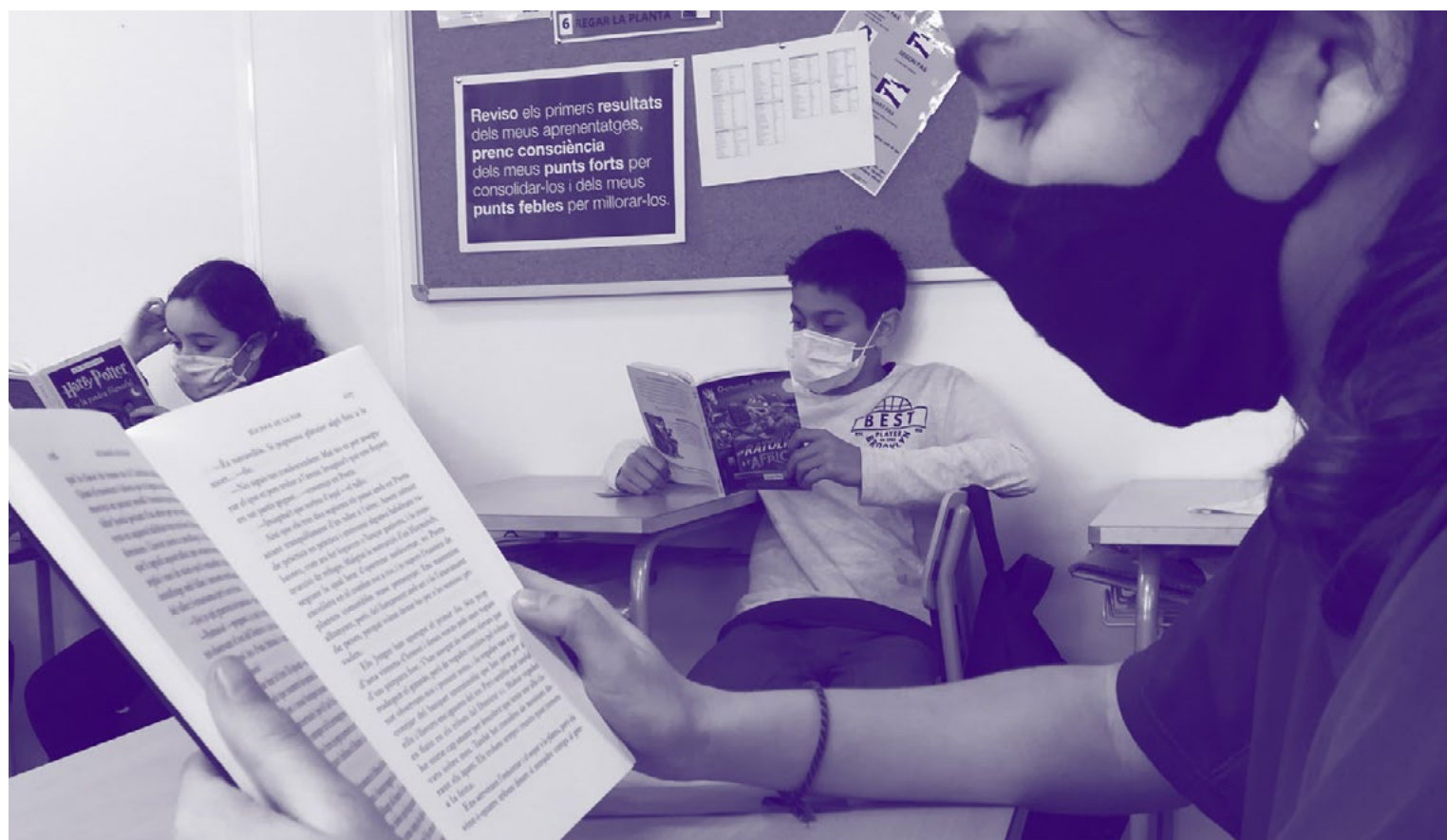
Conscients de la importància de transmetre l'entusiasme per la lectura i de saber llegir, en el sentit més ampli de la paraula, des del centre vetllem perquè l'habilitat

*Equip directiu*

# **EL PROJECTE DE PLA LECTOR**

lectora que els alumnes han adquirit des de Primària es vagi incrementant a mesura que augmenta el nivell d'exigència per assolir una major destresa lectora i escrita. Amb aquest objectiu portem a terme l'espai del Pla lector (abans o després del pati). El projecte es concreta en 30 minuts diaris de lectura individual i en silenci per part del professorat i de l'alumnat. Tot i així, també anem introduint en algunes sessions altres activitats relacionades amb la lectura des de diferents vessants:





- ▶ Lectura en veu alta per part de l'alumnat.

- ▶ Lectura dramatitzada per part del professorat (contes, poemes, llegendes, etc.).

- ▶ Exposicions orals i recomanacions de lectures per part dels alumnes o del professorat.

- ▶ Sessions especials sobre autors lligades a les efemèrides (commemoració d'un naixement o mort d'un/a autor/a, o de la publicació d'un llibre, o segons els esdeveniments de l'actualitat...)

- ▶ Jocs Florals: relats, microrelats, poemes per Sant Jordi, etc.

- ▶ Booktubers breus sobre lectures.

- ▶ Club de lectura trimestral.

Els llibres que els alumnes poden trobar a les biblioteques de l'aula són diversos i variats: des de novel·la juvenil, relats de misteri, d'aventures, biografies, clàssics, còmics, revistes..., fins a textos científics o històrics.

A banda d'això, des de les matèries de Llengües es programen lectures de diversos gèneres literaris: una obra de teatre, una antologia poètica i una novel·la per a cada curs.

A cada aula hi ha una **carpeta del Pla lector** que conté:

- Una fitxa en què cada alumne/a enregistra les lectures que va fent durant el curs.

- el Diari de lectura en el qual l'alumne/a anirà elaborant alguna activitat lligada a cadascuna de les lectures una vegada acabades.

Me'n recordaré tota la vida, de la temporada que vaig tenir el canut dels minairons. Llavors jo era una nena de tretze anys i mig, prima i escardalenca, amb el cabell curt com un bordegàs. Hivern i estiu, anava sempre amb texans i vambes, i els meus peus tenien unes ganes boges de córrer i saltar. Ja us podeu imaginar que jo estava condemnada a anar a estudi matí i tarda!.

# **#03 TOTS LLEGIM**

*Anna Sala i Taïs Sánchez*  
*Bibliotecàries*

# QUÈ LLEGIM? PER QUÈ LLEGIM?

El 12 de desembre de 2010 s'inaugurava la la Biblioteca Emília Xargay, de Sarrià de Ter, i el 27 de setembre de 2019 la Biblioteca Neus Català, de Sant Julià de Ramis. Aquests nous serveis dotaven les poblacions de Sarrià de Ter i de Sant Julià de Ramis d'una biblioteca pública adequada a les seves necessitats.

Les dues biblioteques han intentat esdevenir un referent cultural i social per als habitants d'aquests dos pobles: un lloc d'acollida, d'encontre i d'intercanvi per a tota la comunitat i amb la cultura com a referent i com a element cohesionador.

La Biblioteca és un servei públic municipal i gratuït d'informació, obert a tothom, amb especial atenció als habitants de Sarrià de Ter i Sant Julià de Ramis. Facilita l'accés al coneixement i contribueix a dinamitzar, culturalment i educativament, a municipi utilitzant tots els recursos al seu abast. S'adapta a les necessitats canviants dels usuaris i obre els seus serveis a l'exterior.

A banda de les dues biblioteques incloses al Mapa de Lectura Pública de Catalunya, al nucli de Medinyà també trobareu el Punt d'Informació i Lectura (PIL) Modest Prats. Aquesta Aula de Lectura obre les seves portes cada tarda, de dilluns a divendres i de 16h a 20h, des del 18 de maig de 2003. L'Aula de Lectura Modest Prats és l'últim punt obert dins de la xarxa de biblioteques, i juntament amb les biblioteques de Sarrià de Ter i Sant Julià de Ramis són el servei de referència bibliotecària de totes aquestes poblacions i, també, de Cervià de Ter, Sant Jordi Desvalls i Viladasens.

Aquesta missió de facilitar a tots els ciutadans, sense excepció, l'accés lliure i sense límits al coneixements, al pensament, a la cultura i a la informació es concreta en els objectius següents:

- Contribuir al desenvolupament i a la promoció de la lectura.
- Donar suport a la formació i a l'aprenentatge permanent.
- Facilitar l'aprenentatge, l'ús i l'accés a les tecnologies de la informació.
- Contribuir a la conservació i al foment de la cultura local.

- Satisfer les necessitats d'informació, educació i lleure de la població de Sarrià de Ter.

Els fons d'una biblioteca pública —tal com diu el Manifest de la UNESCO per a la Biblioteca Pública— ha d'incloure “tot tipus de suports adients, tant en tecnologia moderna com en material tradicional. El fons ha de reflectir les tendències actuals i l'evolució de la societat, com també la memòria de l'esforç i la imaginació de la humanitat”.

## **De tots els suports, el préstec de llibre és el que més s'ha mantingut de manera sostinguda en el temps.**

El fons actual de les biblioteques Emília Xargay i Neus Català està format per un bon nombre de documents distribuïts en diferents suports: llibres, revistes i audiovisuals adequats per a totes les edats i per a tots els públics. La majoria d'aquests fons estan disponibles per ser agafats en préstec pels usuaris de la nostra biblioteca, així com pels usuaris de les biblioteques públiques en general.

De tots els suports, el préstec de llibre és el que més s'ha mantingut de manera sostinguda en el temps. Podríem fins i tot afirmar que ha incrementat el seu ús i ha augmentat el nombre de préstecs a la biblioteca. La gent llegeix i llegeix més; ho fa encara amb el suport tradicional, el paper, i fa servir les biblioteques com a referent de llibres i de lectura.

Els serveis de prescripció i de recomanació de llibres que les biblioteques públiques en general, i les biblioteques Emília Xargay i Neus Català en particular, oferim confereix a les biblioteques un valor afegit que fa que la gent faci ús de les biblioteques i dels seus serveis.

Els altres suports, especialment els cedés i els devedés, han patit una davallada més que considerable en el nombre de préstecs. L'arribada de les plataformes de pagament i dels seus preus relativament assequibles per a la població en general han portat que el préstec d'audiovisuals a les biblioteques esdevingui gairebé residual. Això ens obliga, i ens obligarà, a repensar com treballar amb aquest fons perquè no desaparegui de les prestatgeries de les nostres biblioteques.





Si analitzem una mica l'ús que els usuaris fan del servei de préstec, ens trobem que els adults fins a 65 anys i els infants fins a 11 anys són els que més utilitzen el servei de préstec de documents. En canvi, el préstec de joves d'entre 12 i 17 anys representa un tant per cent molt baix del total de préstec de les nostres biblioteques.

Aquest és un objectiu que ens proposem pels propers anys: buscar la manera d'apropar-nos a aquest col·lectiu perquè no només vinguin a la biblioteca, sinó que facin ús del nostre servei de préstec de documents. Sabem que és un col·lectiu difícil de fidelitzar, però el treball conjunt amb tots els diferents agents implicats ens anima i ens encoratja a treballar per aconseguir-ho.

Pel que fa als hàbits de lectura, i molt estretament relacionat amb els usuaris que més ús fan dels nostres serveis, tenim que a les dues biblioteques predomina molt el préstec de llibres infantils per a nens i nenes d'entre 3 i 11 anys i també el préstec de narrativa per adults.





A totes dues biblioteques també oferim diverses activitats de dinamització, com ara presentació de llibres, tallers de formació, clubs de lectura, recitals de poesia o concerts en petit format per joves i adults, entre d'altres. Per al públic infantil i familiar també es fan regularment hores del conte, tallers d'activitats, clubs de lectura... Des del principi de la pandèmia, totes aquestes activitats han vist alterada la seva programació, però les anem adaptant a les mesures que dicta el PROCICAT i, en la mesura de les nostres possibilitats, es van programant de nou.



**A les dues biblioteques predomina molt el préstec de llibres infantils per a nens i nenes d'entre 3 i 11 anys i també el préstec de narrativa per adults.**



Amb totes les mesures covid-19, aquestes programacions han passat a ser majoritàriament en línia, tot i que es van adaptant a les mesures que adopta la Generalitat.

Com podeu observar, i tal com hem anat veient amb les dades anteriors sobre usos i hàbits lectors, la franja de lectors joves i les activitats destinades a aquest grup d'edat disminueixen notablement. Sabem que entre estudiar, els amics i tots els canvis que suposa el pas de la infància a l'edat adulta els joves teniu moltes altres motivacions, però des de les biblioteques, sigui la del vostre centre, la pública o aquell petit racó de llibres a casa... Tenim moltes ganes que us apropieu a nosaltres, agafeu qualsevol cosa que us cridi l'atenció i comenceu a descobrir un espai ple de coneixements i bones estones per vosaltres. De fet, ens agradaria molt començar un club de lectura per a joves o un cinefòrum, on compartim lectures i, si us ve de gust, alguna pel·li... I d'aquesta manera no deixeu de venir a les biblioteques! **Us hi animeu?**

De totes aquestes activitats, us volem fer especial incís en els clubs de lectura. Com ja sabeu, un club de lectura és una activitat sense cap cost —com gairebé totes les que programem a les biblioteques— on un grup de lectors llegim un mateix llibre i després quedem per posar en comú les impressions que ens ha generat la seva lectura, sense cap més pretensió que passar una bona estona compartint allò que hem llegit. A la biblioteca de Sarrià disposem de diversos clubs per adults i joves:

- Narrativa d'adults, últim dimecres de mes
- Book club (en anglès), últim divendres de mes
- Llegir el Teatre, centrat en obres teatrals que es duen a terme al Teatre Nacional de Catalunya, els dilluns.

Per infants hi ha el Club infantil de lectura fàcil, adreçat a diverses edats segons el nivell lector, el dimarts o el dijous a la tarda segons el grup.

A Sant Julià de Ramis, per adults, es fa el de Llegir el teatre, que, tal com dèiem, està centrat en l'escena teatral i té lloc l'últim divendres de mes. Pels més petits hi ha el Miniclub, el primer dijous de mes, i, per nivells més avançats de lectura, el Club de Lectura infantil, més que un club!, el tercer dimarts de cada mes.



**En Juli, en Dick, la  
Jordi, l'Anna i en Tim  
em transmetien molta  
energia i curiositat per  
descobrir coses noves.**

Txell Mallorquí: *Els cinc*, d'Enid Blyton

# PASSALLIBRES

*Aleix Morales Pairet  
2n ESO C  
amb l'ajuda de la  
Irina Grosu*

La Irina Grosu, una veïna de Sant Jordi Desvalls, tenia moltes ganes de fer alguna activitat per al poble, sobretot per als nens, amb l'ajuda de les famílies i el suport de l'ajuntament. Com que a Sant Jordi no hi ha cap punt de lectura ni cap biblioteca, va decidir que un passallibres podia ser una molt bona proposta.

Per fer-lo, un grup de veïns va construir una petita caseta de fusta. La caseta té dues cares: una està pensada per als nens i l'altra, per als adults. Els nens i nenes del poble van pintar la secció infantil del passallibres. Per agafar els llibres han d'anar acompanyats dels seus pares, ja que la caseta és una mica alta perquè ells sols hi arribin.

Cada cara de la caseta té un vidre per poder veure els llibres sense que es mullin i perquè, d'aquesta manera, no es puguin fer malbé si plou.

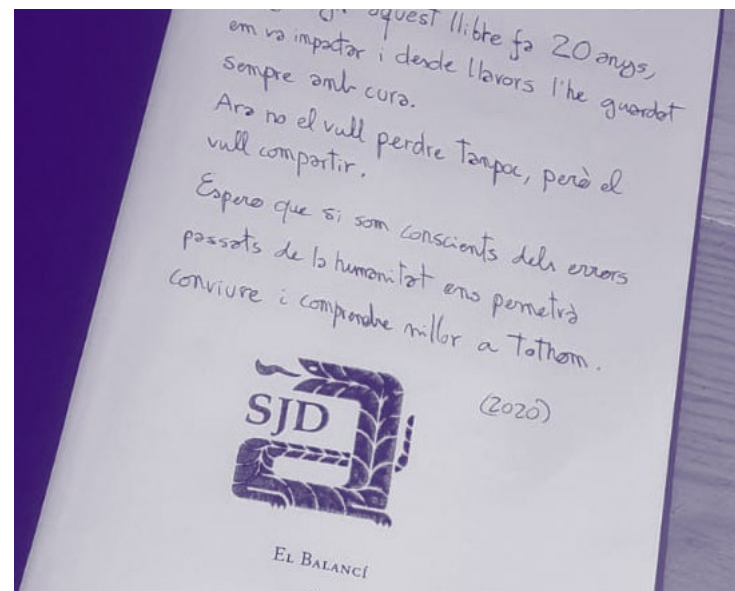
Quan es va posar el passallibres en marxa van haver de portar-hi llibres tant per a nens com per a adults perquè no estigués buit. Inicialment hi havia pocs llibres per a nens, però les quantitats s'han anat equilibrant i ara està molt ple per tots dos costats.





Cada llibre acaba tornant al seu propietari, que escriu el seu nom en un full. Es fa d'aquesta manera perquè els lectors es coneguin entre ells. Quan agafes un llibre has d'apuntar en una llibreta el teu nom, el dia que l'agafes i el dia que el tornes. S'havia pensat de fer uns punts de llibre en què hi consti el nom del propietari del llibre. Aquesta iniciativa potser es posarà en marxa amb l'ajuda dels nens i nenes de l'escola del poble, que també hi ha contribuït amb la donació d'alguns llibres.

La plaça on hi ha la caseta és molt bonica. No era un lloc de pas i per col·locar el passallibres es va aprofitar l'espai on hi havia una soca d'arbre. Ara que hi han instal·lat la caseta de fusta, molts veïns hi passen encara que sigui només per mirar el passallibres, que té molt d'encant.



També s'ha dissenyat un tampó amb el dibuix d'un drac que serveix per marcar els llibres.

Ara que el passallibres ja funciona molt bé, els veïns que l'han fet possible estan buscant noves idees i activitats per fer. S'ha plantejat la possibilitat de fer presentacions de llibres i un recull d'anècdotes de la gent gran de Sant Jordi.

**Mort i primavera:  
conceptes aparentment  
antagònics que em van  
frapar. L'inici de la recerca  
de la Bellesa que vull que  
inspiri el meu dia a dia.**

Nuri Hernández: *També et pots morir a la primavera*, d'Else Breen

**#04**

**UNA  
AUTORA,  
DUES  
GENERACIONES**

# D'UNA PROPÒSTA A UNA NECESSITAT

*Dolors Garcia i Cornellà*  
*Esriptora*

Mai de la vida ni l'editorial Cruïlla ni jo hauríem arribat a pensar que *Canya Plàstica* es llegiria com es va llegir. Havia guanyat el premi Just M. Casero el 1985 amb *Albert*, la meva primera novel·la, i el 1986 havia quedat finalista al premi Vaixell de Vapor amb *El drac de Bagastrà*, la segona que escrivia. Sorprenentment, *El drac de Bagastrà* va començar a llegir-se i a circular molt bé. I un bon dia vaig rebre una trucada de l'editorial amb una proposta: “Què et semblaria escriure una novel·la per a joves que ens acosti a la realitat del nostre país?” *Albert* era literatura per a adults i *El drac de Bagastrà* l'havia escrit per a nens i nenes d'uns 10 anys. La literatura juvenil no me l'havia ni plantejat.

La literatura per a joves en català, i amb elements que acostessin els lectors a la realitat del territori, tot just començava a treure el nas. De fet, *Canya Plàstica*, publicada el 1987, i *Quin curs, el meu tercer!* de l'Oriol Vergés, del 1986, van ser les dues primeres novel·les per a nois i noies “d'institut” que van aparèixer al panorama literari català. Fins aquell moment, tot el que hi havia eren

traduccions, sobretot d'obres juvenils angleses, o bé algunes novel·les originals en castellà.

Vaig dir que sí sense pensar-m'hi gaire i, en uns pocs dies, ja havia decidit que l'escenari principal seria un institut de FP (Formació Professional), per diferenciar-lo dels altres instituts que sortien en les poques novel·les que hi havia aleshores. El problema era que jo no havia posat mai els peus en un institut de FP, però el meu cunyat era professor al de Montilivi de Girona i em va passar unes informacions valuosíssimes. Aquest material em va fer molt de servei, però em faltava un argument.

Feia un parell d'anys, m'havia traslladat a viure de Girona a Vilobí d'Onyar, tot perseguint el somni de viure en un poble petit. Una meva amiga, que havia fet feia poc el mateix trasllat, tenia un fill adolescent que no havia acabat d'encaixar al poble. El noi enyorava Girona, la colla, la llibertat d'anar als bars, cinemes, teatre, concerts... A Vilobí no hi havia res de tot això. Només calma, tranquil·litat, vaques, gallines, camps, boscos, fruiters... Tampoc



no hi havia mòbils, ni instagram, ni internet... De fet, d'això, en aquell temps, no n'hi havia ni a Vilobí ni a enlloc. El noi, tot i que continuava anant a l'institut de Girona cada dia, s'avorria molt al poble. Les explicacions de la mare em van donar un argument perfecte. També hi vaig posar música, enamoraments, drama, romanticisme i algun *divertimento*: el nom del protagonista no surt enlloc, però hi ha un parell de pistes que hi porten directament. Amb tot aquest còctel d'ingredients, *Canya Plàstica* va iniciar un camí llarg i molt ben acceptat per molts joves d'aquell temps.

*Diumenge al matí al peu del salze* va sorgir d'una necessitat. Sempre havia pensat que havia estat una llàstima no fer cap sopar de final de curs, o d'etapa, quan, amb les companyes, vam deixar l'escola. I feia anys que pensava en una història juvenil a partir d'un sopar de classe. De fet, el títol primitiu de la novel·la era justament aquest, *Sopar de classe*. I va arribar el dia que vaig decidir posar-m'hi i no ajornar-ho més. Va ser un llibre difícil d'escriure, perquè hi ha molts personatges i tots ells tenen un paper important en la història. I, per complicar-ho encara més, vaig voler que no se sabés el gènere de dos dels protagonistes fins al final. Això suposava vigilar molt amb els adjectius i els participis dels verbs perquè la seva forma en femení o en masculí no delatessin el gènere dels personatges, obligant-me a utilitzar molts adjectius invariables.

El resultat va ser una novel·la juvenil que va aconseguir el 13è Premi Barcanova de Literatura Juvenil i també que aparegués a la llista internacional White Ravens de 2016, una distinció que atorga anualment la International Youth Library de Munic a les obres infantils i juvenils que considera més destacades de tot el món i que gaudeix d'un gran

prestigi. Les raons per les quals el jurat va considerar que *Diumenge al matí al peu del salze* havia d'entrar en aquesta llista van ser bàsicament dues: el tractament psicològic dels personatges i el manteniment del suspens fins al final de la història.

Però, més enllà dels premis, el que em fa més feliç d'aquesta novel·la és que, quaranta-cinc anys després que ens separéssim, em va impulsar a buscar les antigues companyes d'escola i organitzar aquella trobada que teníem pendent. Com va anar tot el dia del retrobament, l'emoció tan gran que vam sentir després de tants anys que feia que no ens vèiem amb la majoria d'elles, els secrets i records que vam desgranar al voltant de la taula de casa, la continuïtat d'aquella primera trobada i la incorporació que hem fet a la nostra vida de les vides de totes elles ja seria el tema per escriure una altra novel·la.

## **Les raons per les quals el jurat va considerar que *Diumenge al matí al peu del salze* havia d'entrar en aquesta llista van ser bàsicament dues: el tractament psicològic dels personatges i el manteniment del suspens fins al final de la història.**

Entre *Canya Plàstica* i *Diumenge al matí al peu del salze* hi ha, gairebé, trenta anys de diferència. I honestament crec que això es nota sobretot en els aspectes més literaris i lingüístics dels dos textos, més que res perquè en trenta anys he escrit més de setanta llibres i, com passa amb tot, l'experiència i el treball sempre milloren els resultats.

El que estic segura que no ha canviat gens és l'emoció que hi poso sempre que escric, les ganes immenses de fer-ho i el desig de continuar traçant aquest fil invisible però potent amb tots els lectors i lectores dels meus llibres.

**Aventures, misteri,  
descobriment, risc,  
enamoramament, perills,  
viatges, pirates...  
Ho tenen tot!.**

Dolors Garcia i Cornellà: *Los hijos del capitán Grant*, de Jules Verne  
*La isla del tesoro*, de Robert Louis Stevenson

# GIRONA, ADOLESCÈNCIA PLÀSTICA

No ens enganyem, no fa tants anys de *Canya Plàstica!*, i no riguis per sota el nas, que et veig... D'acord, tens raó: quan vaig llegir *Canya Plàstica* no anàvem amb mòbil, no hi havia xarxes socials i no teníem pal de selfie, malgrat que fèiem fotos amb carrets de 12 o 24 fotografies que portàvem a revelar (trigàvem una setmana a tenir-les!). Les guardàvem en caixetes, i si alguna havia quedat molt bé anava retallada i enganxada a la carpeta, sense filtres, sense retocs i tallant les siluetes amb tisores, a mà. Tot plegat tenia el seu art. Ara en diríem *scrapbook*, oi? també hi barrejàvem algun actor o cantant de l'època que sortien a les revistes adolescents. Em sembla que aquestes sí que han passat una mica a la història...

Et situo. La Girona interna era com ara: humida, a dies molt freda i alhora màgica per qualsevol adolescent, sobretot a la nit, amb els seus carrers estrets... Bé, et diré que hi havia més cabines telefòniques tancades, literalment encabinades! Sí, sí, ho has llegit bé: telèfons enganxats a la vorera, tancats dins un quadrat minúscul. Anaven bé per quedar amb la colla o quan calia fer aquell tipus de trucades que els adults millor que no escoltin, d'aquelles que tu, quan en vols fer, tanques la porta de la teva habitació perquè ningú et senti. Potser ara es fan més missatges de veu que pots esborrar si al final no ho veus clar... Ja m'entens. Millor si continuo.

La música influenciava la vestimenta: Iron Maiden, Metallica, Europe... El fons d'armari eren peces amples que potenciaven la informalitat i la frescor, però no ens enganyem: abans de sortir de casa també ens remiràvem al mirall i deixàvem el llit ple de roba estesa —informalitat dissenyada, en podríem dir. I sí, a casa també remugaven. Era moda dur el cabell llarg rinxolat, com els cantants que dúiem enganxats a les carpetes. Si tenies cordes de violí per cabells, hi havia uns bigudins petits que ondulaven, i fins tot cremaven, qualsevol tipus de cabellera.

Situats en aquest context, fent 1r de BUP, ens va caure una lectura obligatòria: *Canya Plàstica*, de Dolors Garcia Cornellà. Calia fer-ne fitxa, resum i, com sempre, i per rematar, examen.

Algunes tardes quedàvem i fèiem deures entre xerrameques, riures i malentesos, és clar! Què us haig d'explicar? Això sí que no ha canviat. Al grup hi havia una noia que era una devoradora de llibres, i quan teníem aquests deures ens la rifàvem. La Mariàngels tenia la capacitat de llegir allò que no estava escrit i ens ho explicava a aquells per qui la lectura no era sang de la nostra devoció. En el meu cas era així. La passió per llegir va venir tard, i entre *Canya Plàstica*, el *Mecanoscrit del segon origen* i d'altres llibres per vibrar, vaig creuar

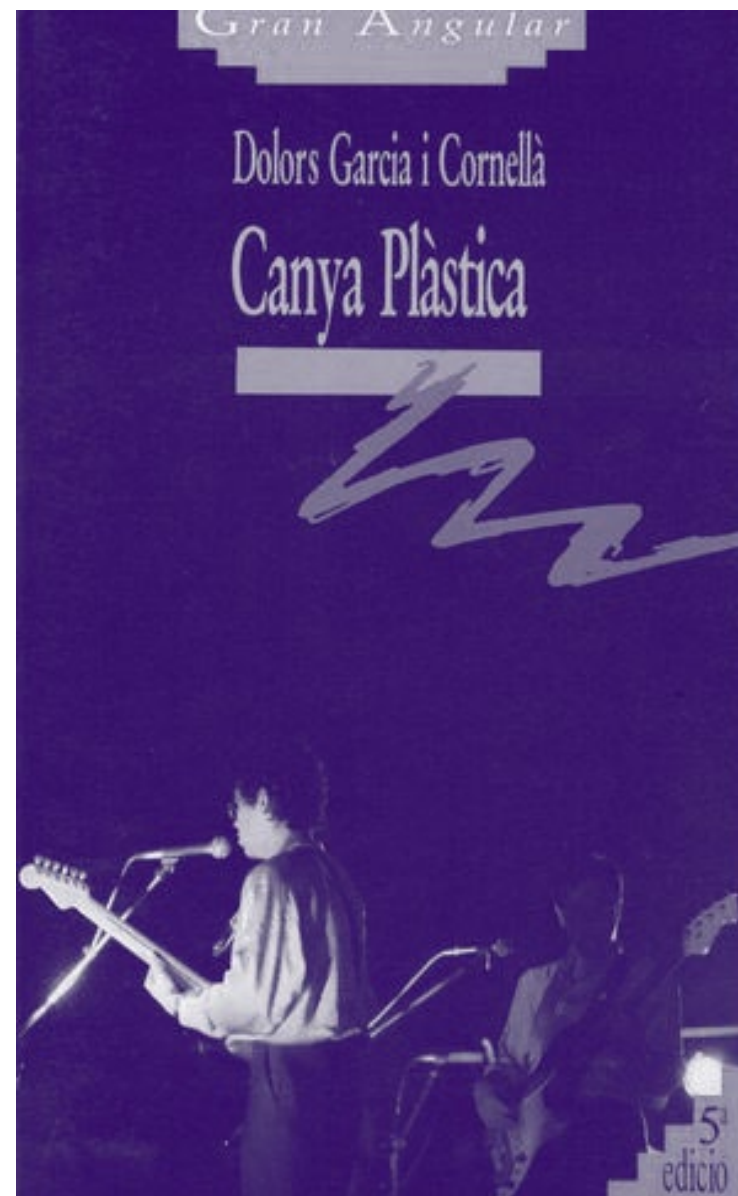
Gemma Soler  
mare de l'Àxel Antequera, alumne de 2n C

aquesta porta secreta on passes de l'haver de al voler llegir.

La Mariàngels llegia un capítol per endavant (sí, sí: ens feia *spoiler!*) i relacionàvem allò que llegíem amb coses nostres, amb les nostres vides, amb els profes, els tipus de família que teníem; fèiem similituds, transferències... i amb això rèiem molt. Amb *Canya Plàstica*, el que més em va agradar és que, quan passàvem pels llocs on es situaven diferents escenes de la novel·la, podíem viure-la: carrer Ballesteries, el mític quiosc de la Plaça Catalunya, la Plaça Sant Agustí... Aquesta plaça era el nostre punt de trobada.

La Marta —la noia que amb el protagonista però sí, però no, però... millor si ho llegeixes!- era la que portava més polèmica, i també la que situàvem en rols de nois i noies més fàcilment. Els noms dels protagonistes ens anaven bé com a codi per definir la persona de qui parlàvem. És un aspecte positiu de les lectures obligatòries! Teníem el mateix codi, i qui no ha sigut mai una Marta? Un Carles? Un Vinyoles? Uf... Ara potser seríem els noms dels pares... Millor si matem el tema aquí, que això revifa, exageradament, el pas del temps. Matat!

No puc dir que realment llegíssim *Canya Plàstica*: amb 15 anys molts vam viure *Canya Plàstica*. I amb aquesta i altres lectures similars, i agraint-ho molt a amigues



## No puc dir que realment llegíssim *Canya Plàstica*: amb 15 anys molts vam viure *Canya Plàstica*.

com la Mariàngels, alguns de nosaltres vam fer el clic al *download* i vam executar el programa de viure la lectura en comptes de llegir-la de manera aliena i avorrida. Mai és tard pel clic, i sempre hi haurà escriptores i escriptors com la Dolors Garcia Cornellà que ajudaran culs inquiets i moguts a fondre's amb la lectura, perquè està demostrat (i molts ho podem corroborar) que darrere les línies hi ha vida.

**Sempre m'ha fascinat  
aquest bell conte  
d'amor i de mort, com  
dues persones poden  
estimar-se tant i fins a les  
últimes conseqüències.**

Mer Parra: *El romanç de Tristany i Isolda*, de Joseph Bédier

# 100%

## ***Diumenge al matí, al peu del salze***

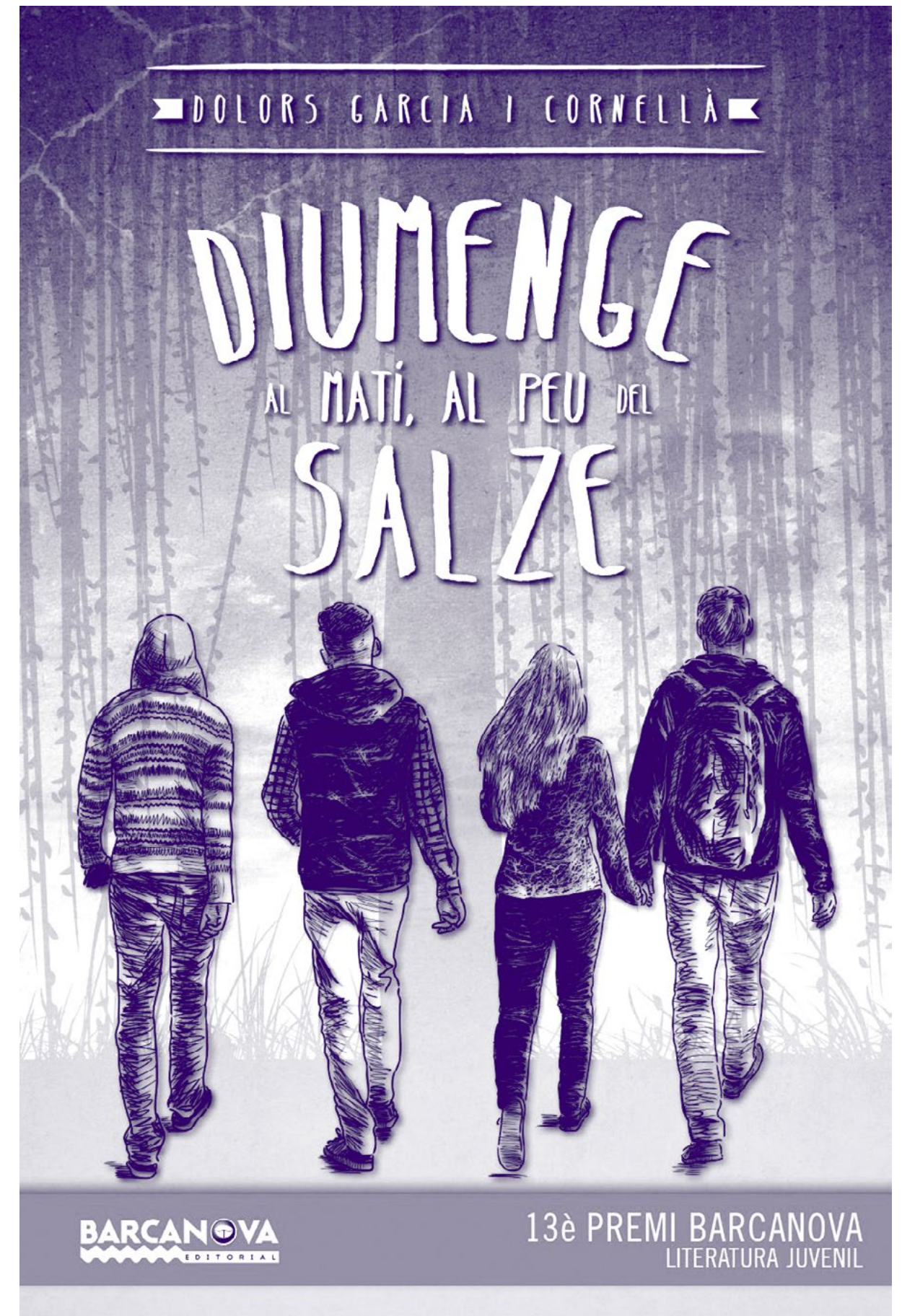
*Nora Privat Anglada  
1r A ESO*

La novel·la *Diumenge al matí al peu del salze* m'ha agradat molt perquè és d'intriga, perquè demana al lector que miri d'endevinar qui ha protagonitzat uns fets transcendents i per què ho ha fet. També m'ha agradat que els protagonistes siguin adolescents i no pas adults, ja que a la majoria de les novel·les que he llegit fins ara els protagonistes són nens o bé adults.

Aquest llibre l'he llegit sobretot a classe, encara que hi ha hagut cops que havíem de llegir-ne un capítol o dos a casa, cosa que tampoc em desagrada, ja que tinc curiositat per saber què passa i d'aquesta manera no m'he d'esperar a llegir-lo a classe. Aquesta novel·la només l'he llegit una vegada: un cop acabada, ja sé qui és la persona que intentes descobrir al llarg de tot el llibre, i, per tant, m'hauré d'esperar un temps a tornar-la a llegir.

L'argument em va interessar molt quan anaven a dir qui era o algú ho estava a punt de descobrir però al final alguna cosa ho impedia. Els personatges de la novel·la, els he trobat interessants, molt treballats i bastant diferents l'un de l'altre, cosa que no és fàcil d'aconseguir.

*Diumenge al matí al peu del salze*, un llibre que recomano 100%!



**Quan tens 10 anys i et cauen a les mans les aventures d'uns nens i nenes que passen les vacances en un poblet del Pirineu, et diverteixes tant com ells i vius les seves aventures com si fossin les teves.**

**M'hauria encantat conèixer la Lisbet!.**

**#05**

**LLEGIR**

**AHIR, AVUI**

**I AQUÍ**



# QUÈ LLEGIEN I PER QUÈ LLEGIEN ELS NOSTRES AVANTPASSATS?

*Javier Antón Pelayo  
Professor universitari  
i pare de Clara Antón,  
alumna de 2n*

La lectura té la seva història. Des de fa algunes dècades la investigació sobre la història de la lectura ha avançat molt i, en aquests moments, es pot donar resposta a les preguntes següents: qui llegia? què llegien? on llegien? quan llegien? per què llegien? i com llegien?

Llegien les persones que havien après a llegir, que eren molt poques. Els nivells d'analfabetisme eren molt elevats, però més alts entre les dones que entre els homes, entre els pobres que entre els rics i entre els habitants que vivien al camp que entre els que vivien a la ciutat. Els individus il·letrats, però, podien conèixer el contingut d'un text si escoltaven algú llegint en veu alta. Així és com els trobadors i els joglars medievals transmetien al poble la poesia, les cançons i els contes.

Ara bé, què llegien els nostres avantpassats? Abans de la invenció de la impremta, vers el 1450, hi havia poca circulació de llibres i textos. Els monestirs acaparaven bona part del coneixement escrit. Les seves biblioteques guardaven, sobretot, tractats de temàtica religiosa i llibres d'autors clàssics (grecs i romans). Al públic profà, és a dir, al no eclesiàstic, li agradava llegir cròniques històriques, tractats d'educació i llibres de viatges, com, per exemple, *El llibre de les meravelles del món*, de Marco Polo.

**Abans de la invenció de la impremta, vers el 1450, hi havia poca circulació de llibres i textos. Els monestirs acaparaven bona part del coneixement escrit.**

Amb la invenció de la impremta el número de textos disponibles es va multiplicar. Hi havia més exemplars i aquests eren més econòmics. Els impressors van posar a disposició dels lectors milers de llibres de l'Antiguitat Clàssica, de filosofia, de teologia, de ciències, d'història, de filologia, de política i d'entreteniment. Entre els llibres de recreació destacaven les novel·les de cavalleria, com el *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell, i *Don Quijote de la Mancha*, de Miguel de Cervantes.

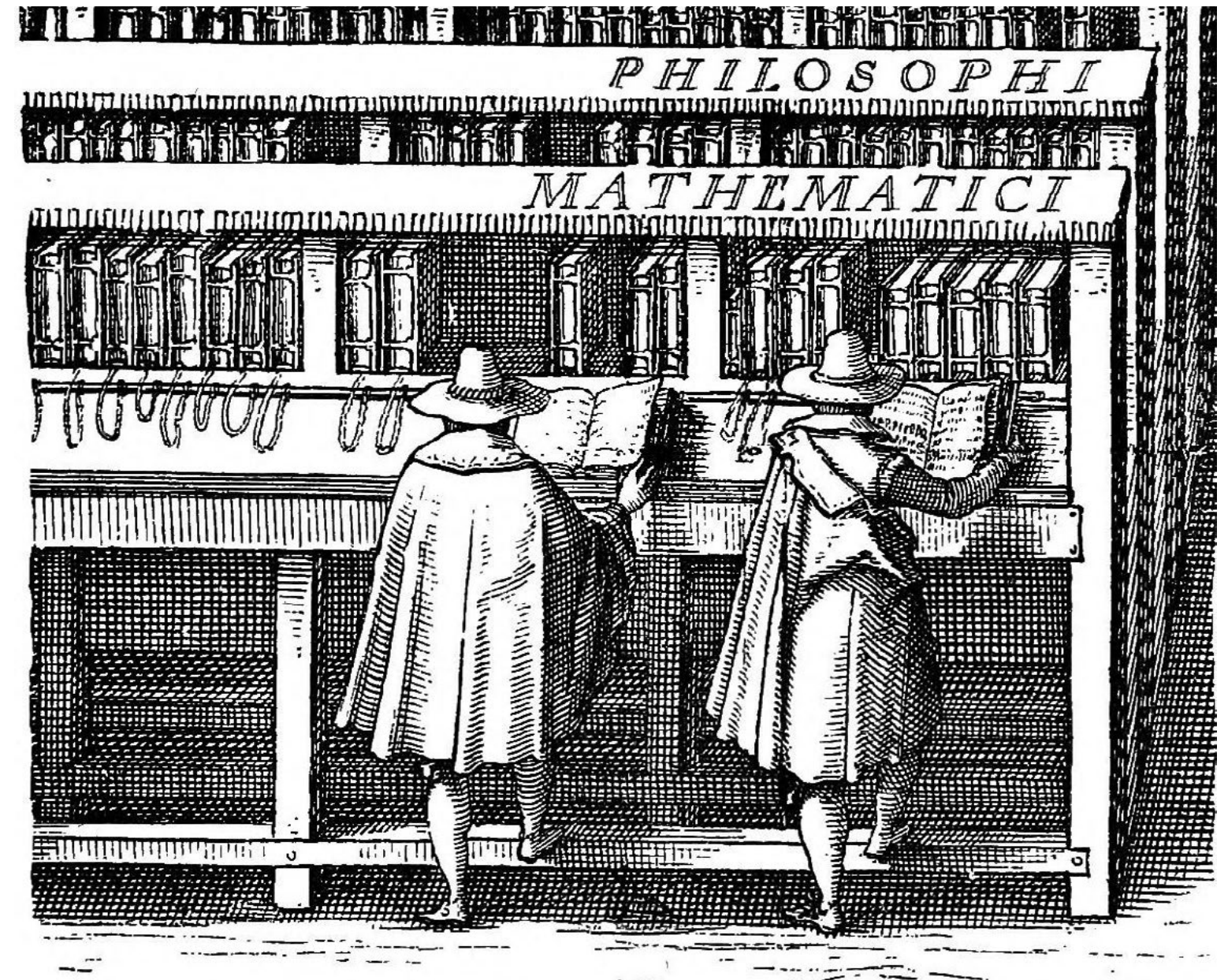
**Amb la invenció de la impremta el número de textos disponibles es va multiplicar. Hi havia més exemplars i aquests eren més econòmics.**

## Es van establir mecanismes de censura que condemnaven i prohibien determinades obres.

Com que els llibres podien posar a l'abast dels lectors i les lectores idees diferents a les que defensaven els poders dels estats i les esglésies, es van establir mecanismes de censura que condemnaven i prohibien determinades obres, considerades perilloses per a la tranquil·litat pública i els «bons costums». L'església catòlica, per exemple, va recollir les obres que no es podien llegir en l'*Index librorum prohibitorum*. Així, l'obra de ciència política més coneguda de l'italià Niccolò Machiavelli, *El príncep*, i algunes obres dels astrònoms Copèrnic i Galilei van formar part d'aquesta «presó de llibres».

Els il·lustrats del segle XVIII —com Voltaire o Rousseau— van denunciar aquest control ideològic i, alhora, van difondre el seu pensament a través d'obres amb temàtiques originals, arguments enginyosos i estil fàcil i amè. Sovint, aquesta filosofia es transmetia en forma de novel·la, amb la qual cosa les lectores i els lectors més joves quedaven hipnotitzats.

Aquests escrits renovadors, llibertaris, apassionats i molt entretinguts —com *l'Emili o de la educació* de Jean-Jacques Rousseau o *Els miserables* de Víctor Hugo—, els moralistes catòlics els van qualificar de «llibres dolents» i, per tant, els creients havien d'evitar llegir-los. Per contra, els «llibres bons» que l'església i la societat benpensant recomanava eren els de pietat religiosa i els d'utilitat domèstica i quotidiana, com per exemple el *Manual de la criada econòmica y de las madres de familia que desean enseñar a sus hijas lo necesario para el gobierno de su casa*, una obra anònima publicada el 1830.



01. A la biblioteca de la Universitat de Leiden (Països Baixos), els estudiants llegien drets i els llibres estaven encadenats per evitar robatoris. Dibuix de Johannes Woudanus (c. 1570-1615); gravat de Willem van Swanenburg (1580-1612), "Interior de la biblioteca de la Universitat de Leiden" (1610, fragment).

03. *Lectura intensa, concentrada i apassionada. El llibre —potser una novel·la romàntica— sembla fascinar la jove.*  
Franz Eybl (1806-1880), “Noia llegint”  
(1850, pintura: oli sobre llenç).

**En les societats del segle XXI, superada la polèmica entre els «llibres dolents» i els «llibres bons», s’aplica la clàssica sentència de Plini el Vell: «no hi ha llibre tan dolent que no contingui alguna cosa bona».**

En les societats del segle XXI, superada la polèmica entre els «llibres dolents» i els «llibres bons», s’aplica la clàssica sentència de Plini el Vell: «no hi ha llibre tan dolent que no contingui alguna cosa bona». Per tant, la consigna és llegir el que sigui, però llegir.

I per què llegir? Quines han estat les raons dels nostres avantpassats per llegir? A l’Antiguitat es llegia per adquirir coneixements i eines retòriques per parlar bé i aconseguir l’èxit en la discussió política i filosòfica; a l’Edat Mitjana els llibres servien per conèixer Déu i els textos eren llegits intensament i de manera reiterada; als segles XVI, XVII i XVIII també es llegien llibres religiosos, però el públic, a més, buscava manuals útils per a la instrucció i obres destinades a l’entreteniment; i, a partir de 1800, el triomf de la literatura de ficció va seduir el poble, ja alfabetitzat, que cercava en la lectura una manera de divertir-se.

Les raons per llegir han estat infinites, però la principal és que la lectura ha aportat les eines per adquirir una postura més crítica davant els que pensen que estan en possessió de la veritat absoluta i, en conseqüència, ens ha fet més lliures.

02. *Lectura en veu alta del Doctor Syntax, en un ambient popular i tavernari.*  
Thomas Rowlandson (1757-1827), gravat inclòs al llibre *The Tour of Doctor Syntax, in search of the Picturesque*. A poem, Londres, 1812.



**LA LECTURA**

**ENS HA FET MÉS**

**LLIURES**

**Les preguntes molt  
(i molt) transcendents  
de la vida, sobre les  
quals l'adolescent  
reflexiona i se sent  
commogut.**

Javier Antón Pelayo: *El camino*, de Miguel Delibes

# La literatura en l'era digital

## Núria Alonso i Sales

Nascuda a Barcelona l'any 1998, ha viscut gran part de la seva vida a Girona. Va estudiar dansa contemporània a l'Institut del Teatre i actualment és estudiant de filologia clàssica a la Universitat de Barcelona. El seu interès per la lectura va començar amb dotze anys, després de llegir la saga *Crepuscle* de Stephenie Meyer. És una gran aficionada a la literatura dins les xarxes socials i té un blog literari anomenat *Olor de Paper*.



Actualment les xarxes socials formen part del nostre dia a dia: per distreure'ns, per informar-nos sobre l'actualitat o temes polèmics, per estar actualitzat sobre les tendències, per conèixer art o per compartir moments amb els nostres cercles. Podem trobar-hi tota mena de contingut i s'han convertit en la nostra eina principal per a cercar i compartir els nostres interessos. I això no és diferent per als amants de la lectura. I és que Internet ha obert un mar de possibilitats per als qui llegim: compartir opinions i vivències, buscar crítiques de les obres que ens interessin, descobrir noves lectures, participar en clubs de lectura amb persones de l'altra punta del món i en reptes i jocs per portar el món literari un pas més enllà de l'experiència de llegir.

En néixer Internet, algunes persones van detectar l'oportunitat de compartir amb el món les lectures que feien, explicant la sinopsi i fent una crítica detallada de l'obra, és a dir, fent ressenyes. Les compartien en blogs, on també podien veure els comentaris i les opinions de les persones que els seguien. Al cap d'uns anys, però, va aparèixer una nova plataforma, que molts van voler aprofitar per complementar els seus blogs i fer un contingut una mica més divers: els vídeos de *YouTube*. Podem dir que aquest va ser l'inici d'un fenomen que ha anat guanyant força i seguidors amb el temps: els *booktubers* (*youtubers* que es dediquen totalment o en gran part a la literatura).

Un dels factors que ha fet que el món de *BookTube* tingués aquest creixement ha sigut la capacitat d'adaptar-se a l'evolució que ha anat tenint *YouTube* i els *influencers*. En un inici, els *booktubers* es limitaven a fer extenses ressenyes d'un sol llibre, però de seguida es van adonar que els augmentava el nombre de seguidors si podien comentar diverses obres en un sol vídeo. Així doncs, van començar a fer nou tipus de contingut com els *Wrap Up*,

en què s'expliquen les últimes lectures, fent un breu resum de la sinopsi i de la impressió final de cada llibre; els *Tags*, en què, responent una sèrie de preguntes d'una mateixa temàtica, poden parlar d'autors, llibres o personatges diversos, o les recomanacions de llibres d'una sola temàtica (agrupats ja sigui per gènere, pel temps de lectura que ha requerit, pel que ha fet sentir al *booktuber*, etc.). Tot això els va proporcionar la seguretat per començar a parlar de la seva vida i els seus interessos més enllà de les recomanacions d'unes quantes obres, i per fer-ho van utilitzar un tipus de contingut ja famós a *YouTube*, sense perdre mai la temàtica lectora: el *Bookshelf Tour* (un calc del *Room Tour*), on ensenyaven les seves prestatgeries amb els llibres que tenien; el *Questions&Answers*, en què el *booktuber* respon les preguntes que els seguidors li fan a través de les xarxes; el *Book Haul*, vídeos dedicats a ensenyar les noves adquisicions, o els *Challenges*, reptes que l'*influencer* es proposa, sigui de forma individual o competint amb algú. També van començar a fer vídeos d'una mateixa temàtica, en què s'unien la literatura amb altres interessos del *booktuber* i els seus *followers* (alguns els fan sobre pel·lícules, altres sobre portades de llibres, altres sobre un autor en concret, etc.), o vídeos on es donen consells i es resolen inquietuds dels seguidors a l'hora de llegir.

**Un dels factors que ha fet que el món de *BookTube* tingués aquest creixement ha sigut la capacitat d'adaptar-se a l'evolució que ha anat tenint *YouTube* i els influencers.**

Les editorials van ser les següents que van veure una gran oportunitat en tot aquest món. De seguida es van posar en contacte amb els *influencers* del món dels llibres per proposar-los pactes: l'editorial els proporcionava totes les obres que volien a canvi que ells parlessin als seus vídeos de l'editorial i les seves novetats. D'entrada els *booktubers* van acceptar: rebien tots els llibres que volien i d'altres que no s'esperaven, podien crear nous tipus de contingut, dedicaven vídeos exclusivament a les editorials, a les novetats que treien cada trimestre, als paquets amb llibres que els enviaven; i fins i tot, en més d'una ocasió, se'ls va obrir un canal per poder publicar les seves obres. I, malgrat que en un principi els seguidors no podien detectar grans canvis als seus canals, de mica en mica aquests es van anar fent notables i marcaven la majoria dels vídeos que penjaven. Als *Wrap Up* es podia veure que el nombre de llibres llegits en un mes augmentava molt (si abans solia ser entre tres i sis llibres, en aquell moment la mitjana era de deu o onze, i fins i tot alguna vegada havia arribat a quinze!), i també es va incrementar molt la llista de llibres nous que tenien en poc temps. Per altra banda, el contingut dels vídeos es va veure clarament modificat, i és que la majoria de les obres que hi sortien eren novetats de les editorials (per tant, els *booktubers* en certa manera van perdre la llibertat d'escollir la seva pròxima lectura i, com a conseqüència, també la van perdre els seguidors) i les crítiques i els criteris es van començar a veure afectats: no podien expressar lliurement la seva opinió sobre un llibre que l'editorial els havia enviat; així doncs, si no els agradava, o bé no en parlaven o bé, quan ho feien, no acabaven de dir el que creien amb tota

# El que ens han fet entendre les xarxes socials és que un dels plaers de la literatura és poder-la compartir.

la sinceritat. Aquests canvis d'alguna manera feien entendre als seguidors que per a ser un "bon lector" havies de llegir molts llibres en un període curt de temps, calia que tots aquests fossin bons i havies de poder obtenir-ne molts de nous; així doncs, si no et podies permetre tenir molts llibres o passar molta estona llegint, si el teu ritme de lectura era més baix o si et trobaves amb uns quants llibres que no t'acabaven d'agradar, no et podies considerar un "bon lector".

De cop, però, es va girar la truita. De cop els *booktubers* tenien massa llibres o baixaven el seu ritme de lectura, o fins i tot més d'un va tenir el que s'ha popularitzat com "bloqueig lector", aquell moment que tot lector ha experimentat en què no es tenen ganes de llegir, no es troba cap lectura que enganxi i cada vegada que se'n comença una la ment es distreu. Això va provocar un seguit de canvis als canals de *BookTube*, i es va tornar al contingut que hi havia hagut abans de l'aparició de les editorials, però sense que aquestes desapareguessin del tot. Altres canals van passar per processos diferents: alguns *booktubers* van decidir afegir nou contingut al seu canal i no només parlar de llibres, per tenir més llibertat per llegir el que volien i quan volien. Fins i tot alguns altres van abandonar la plataforma per centrar-se en altres aspectes de la seva carrera com escriure o *Bookstagram* (la part d'*Instagram* dedicada a la literatura).

Això no obstant, en tot aquest procés hi ha hagut grans aprenentatges tant per part dels *influencers* com dels seus seguidors. Hem après que un bon lector és simplement aquell que llegeix: llegeixi el que llegeixi,

a la velocitat que llegeixi i independentment d'on aconsegueixi els llibres. Ens han fet entendre que la màgia de la literatura és gaudir-ne, sense pensar com ens veurà el món per la quantitat de llibres que tenim, l'estat en què estan o la velocitat en què els podem llegir. Però per damunt de tot, el que ens han fet entendre les xarxes socials és que un dels plaers de la literatura és poder-la compartir. Quan es diu que els joves no llegim, només cal entrar a qualsevol d'aquestes xarxes socials per adonar-se que és mentida, que hi ha una gran comunitat de lectors joves que comparteix i gaudeix de les seves lectures. Persones que gaudeixen compartint el que llegeixen, però, sobretot, persones que gaudeixen llegint.





**La meva mare em va “enganxar”  
a la lectura. Un estiu de cop  
i volta em vaig trobar devorant  
llibres juvenils. Un d’aquests va  
ser *Com un miratge*, l’aventura  
del primer amor d’un jove  
adolescent.**

Irene Massanellas: *Com un miratge*, de Maria Mercè Roca

# ***PARLEM* *DE SARRIÀ,* **LA REVISTA DE CULTURA I D'INFORMACIÓ LOCAL DE SARRIÀ DE TER****

*Josep Brugada i Gutiérrez-Rave*

*President de GERDS*

*Grup editor de la revista Parlem de Sarrià*

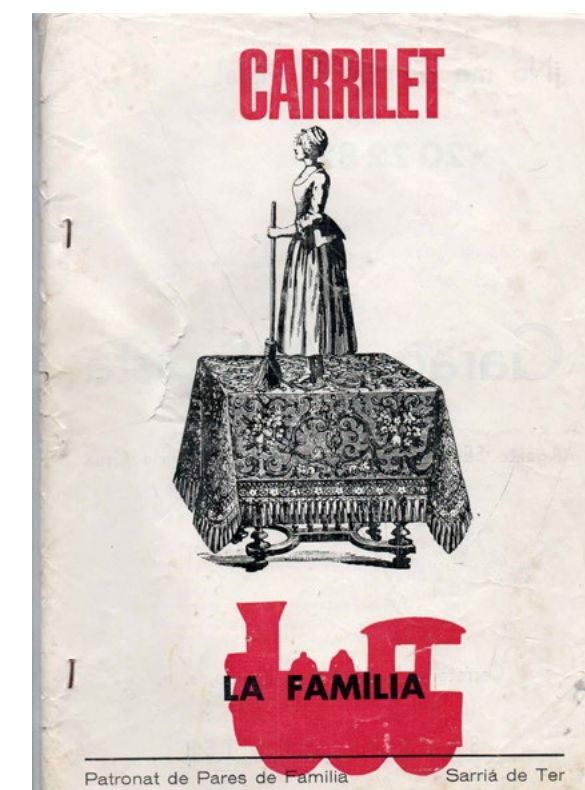
Sarrià de Ter ha tingut una tradició de publicacions periòdiques al servei de la població des dels anys setanta del segle passat fins avui dia. Una d'elles, la pionera, va ser la revista *Carrilet*, que es va crear l'any 1970, encara en els darrers anys del franquisme. La revista *Carrilet* es confeccionà a soplug de l'entitat del Patronat de Pares de Família, una associació civico-religiosa a través de la qual es podien camuflar al règim algunes activitats culturals i recreatives. *Carrilet* va estar format per un grup de joves molt inquiets per les qüestions polítiques i culturals de l'època, cosa que va fer possible que la població tingués a l'abast un mitjà de comunicació escrit, certament crític i molt reivindicatiu, en uns moments en els quals —no cal dir-ho— la llibertat d'expressió a tots els nivells era summament precària, per no dir inexistent.

En els anys de recuperació de la democràcia, alguns sarrianencs van intentar de posar en marxa també una altra revista, aquesta vegada amb el nom de *Poble*, que maldava per lligar les aspiracions socials, culturals i polítiques de dues comunitats veïnals que havien depès de la ciutat de Girona: el Pont Major i Sarrià de Ter. Aquestes dues revistes, *Carrilet* i *Poble*, doncs, van ser publicacions amb la seva periodicitat, que s'editaren i es van divulgar per Sarrià i el Pont Major. Els dos magazins reivindicaven l'ús de la llengua catalana en les seves pàgines. El grup de

***Carrilet* va estar format per un grup de joves molt inquiets per les qüestions polítiques i culturals de l'època.**

*Carrilet* va haver de fer, però, mans i mànigues per despistar la censura governativa tot barrejant en cada número de la revista algun escrit en castellà enmig de les seves pàgines per evitar una censura més estricta i severa. La pretensió dels seus membres era, en general, d'escriure i de presentar la llengua catalana tan bé com fos possible i donar als veïns del poble la possibilitat de llegir i d'aprendre l'ús escrit de la llengua.

La primera revista, doncs, *Carrilet*, era únicament per a Sarrià de Ter, els seus orígens daten de l'any 1970 i la seva publicació va allargar-se fins l'any 1976, moment que va coincidir amb l'annexió del municipi de Sarrià de Ter a la ciutat de Girona. La segona, *Poble*, es distribuïa per Sarrià i el Pont Major, entre els anys 80 i 81, amb membres de la redacció que pertanyien a l'Associació de Veïns de Pont Major i a la de Sarrià. Era l'única manera de publicar una revista, sota els auspicis d'una associació constituïda legalment. Val a dir que en aquells temps tot estava molt vigilat. Llavors, l'any 1979, quan els municipis de Salt i Sarrià tornen a recuperar la seva entitat i la seva genuïnitat com a municipis independents de Girona i entren a formar part de la comarca del Gironès, la revista *Poble* va esdevenir un mitjà per a l'expressió, la divulgació cultural i l'afaiçonament d'alguns episodis de la història de Sarrià de Ter, així com també de l'esport. Les dues revistes van acomplir la seva missió informativa, de divulgació cultural, de reivindicació i crítica polítiques en uns moments en què la democràcia començava a desenvolupar-se. De la història d'aquests dos mitjans de comunicació escrita, se'n fan ressò dos llibres que descriuen justament la història de Sarrià de Ter com a poble.<sup>1</sup>

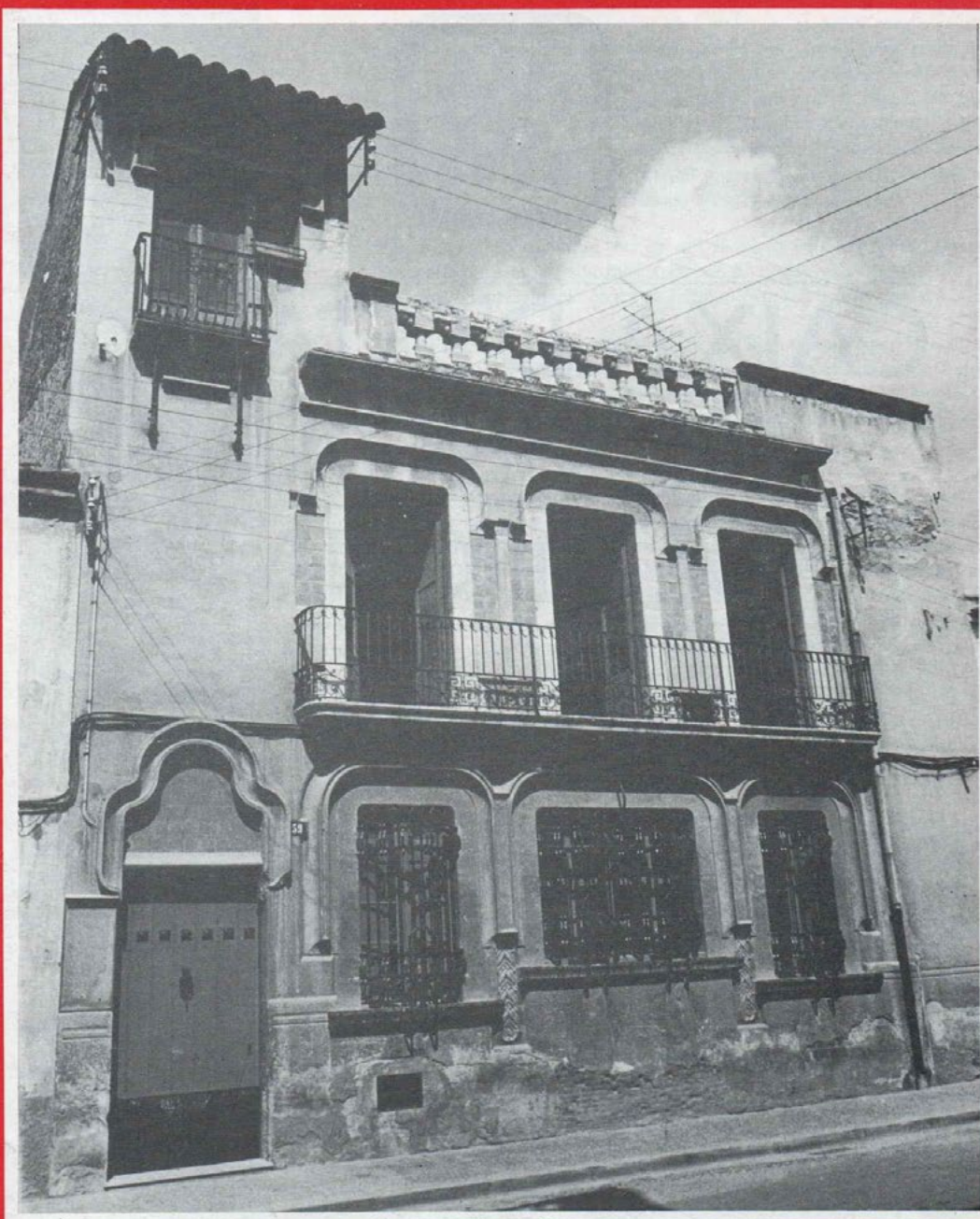


<sup>1</sup> Vegeu: Brugada, Josep, *Sarrià de Ter, el paper de la història*, Curbet Comunicació Edicions, Girona, 2006; Antón Pelayo, Javier, *Sarrià de Ter, Quaderns de la Revista de Girona*, n.131, Diputació de Girona, 2007.

Les dues revistes  
van acomplir la seva  
missió informativa,  
de divulgació  
cultural, de  
reivindicació  
i crítica polítiques  
en uns moments  
en què la democrà-  
cia començava a  
desenvolupar-se.

# POBLE

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL \* SARRIÀ - PONT MAJOR \* MARÇ 1980 \* N.º 2



**JA TENIM CONSULTORI !**

Amb aquesta introducció que em permeto voldria subratllar només que Sarrià de Ter ha tingut —com altres pobles— els seus mitjans de comunicació escrits. I avui Sarrià segueix tenint com a actiu cultural i informatiu la seva singular revista, *Parlem de Sarrià*, que, nascuda com a butlletí municipal l'any 1994, val a dir que d'ençà d'aquesta data, i ininterrompudament, ha exercit la seva tasca de portaveu escrit i gràfic de tots els esdeveniments importants que s'han donat al municipi.

*Parlem de Sarrià* va evolucionar, ja d'ençà dels seus primers números, de butlletí municipal a revista. Avui és una revista de cultura i d'informació local ben consolidada. El seu logotip ja ens ho diu tot: pretén de combinar la informació local, sarrianenca, amb els fenòmens culturals de tot ordre, bo i apostant, això sí, per remarcar allò important de la nostra cultura catalana. Es tracta d'una publicació que, amb el suport de l'Ajuntament i de les cases comercials i industrials que ens ajuden econòmicament, ha esdevingut un autèntic referent per a la població i de fora del municipi. Ha estat així perquè *Parlem de Sarrià* compleix aquesta doble missió: en primer lloc, informar dels esdeveniments municipals i fer-ne essencialment el report; en segon terme, projectar-se a la cultura en general.

Amb 107 números publicats, *Parlem de Sarrià* ha esdevingut la Revista de Sarrià per excel·lència. Voldria destacar que, amb vint-i-set anys d'existència, la revista ha anat aportant -a més d'altres temes d'interès- la recerca i la investigació històriques del municipi, des dels seus orígens fins l'actualitat. I aquest ha estat un dels seus actius: afaiçonar la història de sarrianencs i sarrianenques en tots els seus vessants i de totes les èpoques, de tal manera que el munt d'articles d'història local publicats van cristal·litzar en el seu dia en els dos volums d'història que hem esmentat en nota. Dos llibres que ben segur han estat útils a les conciutadanes i conciutadans de Sarrià, als estudiants del nostre poble i a tots els historiadors que d'una manera o altra han volgut o els ha calgut apropar-se a la història d'un municipi ben singular, de pas obligatori en les principals vies de comunicació del Gironès. *Parlem de Sarrià* recull, doncs, la trajectòria, social, política, cívica, educativa, cultural i esportiva de la població. Número rere número la revista aconsegueix la seva funció cultural, com una mena d'annals sarrianencs, a fi de recollir tot allò rellevant que s'ha desenvolupat al poble. Amb el seu esperit reivindicatiu, *Parlem de Sarrià* conforma la història gràfica i escrita del poble, de les seves entitats, de les dones i els homes sarrianencs. Hem volgut reflectir en cada número allò que s'ha esdevingut al nostre terme, des de les qüestions municipals als temes educatius, culturals i esportius.

Avui Sarrià ja compta amb una altra institució important: l'Institut de Secundària de Sarrià de Ter, el qual des de la revista esperonem i animem per tal que busqui també el seu singular nom. Per exemple,

# **Amb el seu esperit reivindicatiu, *Parlem de Sarrià* conforma la història gràfica i escrita del poble, de les seves entitats, de les dones i els homes sarrianencs.**

ens agradaria suggerir que fos quelcom així: Institut de Secundària Vil·la Romana de Sarrià o Institut de Secundària Pere Farró i Lorella (1894-1920), en honor de l'artista, pintor noucentista, nascut al poble. I, vist que l'Institut vol constituir també la seva revista (que haurà de tenir el seu nom, també), des del consell editor de *Parlem de Sarrià* ens alegrem que neixi així una altra publicació sarrianenca. Convé anar fent història de Sarrià i l'Institut ja ha començat amb molt bon peu la seva singladura: l'educativa i la formativa. Ens congratulem, doncs, del naixement de la nova revista de l'Institut de Sarrià de Ter. Tot és començar, però ben segur que d'aquí a pocs anys el nou edifici de l'Institut de Sarrià serà una realitat i la seva revista haurà esdevingut un altre dels actius sarrianencs que deixarà petja i haurà escrit també la seva història.

Molts ànims i endavant!

L'Andy, amb catorze anys, i la Mary, la Jill i en Tom, amb dotze i tretze, són capaços d'inventar, d'imaginar i d'ordir mil plans per resoldre les dificultats que se'ls presentaven en una illa deserta i això, a mi, amb deu anys acabats de fer, em fascinava.

Albert Bayot: *Los cuatro aventureros*, d'Enid Blyton

**ELS**

**#06**

**PERQUÈS**

**DE LA LECTURA**

# UNS QUANTS TÒPICS SOBRE LA LECTURA

Vicenç Pagès Jordà  
Escriptor

Des de petit que sento dir que cal fomentar la lectura. Francament, no he vist que tanta insistència hagi donat gaires fruits. Potser ens hauríem de preguntar si el que anem repetint és cert. En aquest text voldria replantejar uns quants tòpics que circulen sobre la lectura.

## *Tots els llibres són bons.*

Aquesta és una idea recent en la cultura europea, que durant segles —i encara ara— ha anat destil·lant un cànon de llibres que val la pena llegir. Ben mirat, valorar igual tots els llibres és propi d'analfabets. Contra el fetixisme del llibre és bo establir criteris, itineraris, seleccions, discussions, ja que, igual com hi ha llibres que ens enriqueixen, n'hi ha d'estúpids, de prescindibles i de poca-soltes.

## *Llegir ens fa millors.*

Bé, depèn del que llegim. Pot ser que un llibre ens ajudi a entendre el món o a nosaltres mateixos, però si simplifica o manipula la realitat no ens ajuda ni poc ni gaire. Activitats més recomanables que llegir un llibre d'aquesta mena: passejar, dormir, fantasiejar, mirar una bona pel·lícula.

## *Llegir ha de ser divertit.*

Si busquem que ens diverteixi, el llibre està destinat a perdre la batalla contra el videojoc, la sèrie de Netflix i totes les formes noves d'oci automatitzat. Un llibre pot ser amic nostre, però molt sovint també pot ser una eina de coneixement. Hi ha llibres que senzillament s'han de llegir encara que no ens diverteixin, igual com cal conèixer la taula de multiplicar o les regles d'accentuació: no perquè siguin divertides, sinó perquè són necessàries per anar pel món amb dignitat.

## *Cal treballar els llibres.*

Vet aquí un tòpic que ha fet perdre l'interès per la lectura a més d'un. El problema de “treballar els llibres” és que resumir-los és massa fàcil i criticar-los (més enllà de dir si se'ns fan pesats o no) és massa difícil. D'altra banda, si parlem més del context que del text no estem fent literatura sinó història.

## *Cal repetir que cal llegir.*

Ni el nens ni els adolescents no fan el que els grans els diuen que facin, sinó el que els grans efectivament fan. La millor publicitat és que ens vegin llegir, i no pas que els repetim que és molt important llegir si resulta que els únics llibres que tenim a casa són els seus.

També és cert que a la gent que no llegeix se'ls nota de seguida. Fan cara de xai i parlen com els personatges de les pel·lícules dolentes. E. M. Forster va distingir els personatges plans dels rodons, però també podem aplicar aquesta distinció als ciutadans: els que no llegeixen són plans, esclafats, bidimensionals i poca cosa.



**M'esperava els dimecres de  
mercat amb candeletes! La mare  
tornava amb una nova història dels  
Hollister. L'havia d'agafar abans que  
el meu germà perquè si no eren dos  
dies més sense cap misteri a resoldre.  
Costava trobar altres coses a fer per  
mitigar aquelles ganes de llegir!**

Anna Casadevall: *Els Hollister al castell de roca*, de Jerry West

*Judith Cuadras i Maria Gallego*  
*Professores de llengua i literatura castellaness*

# SOM EL QUE SOM GRÀCIES AL QUE LLEGIM

La curiositat per aprendre és un motor que ens esperona des del principi de la nostra infantesa, quan comencem a descobrir el món. Una manera d'aprendre sense haver de moure'ns gaire és a través de la lectura. Per això, quan, a partir dels 7 o 8 anys, el nostre entrenament lector és prou hàbil, els llibres esdeven una bona font de coneixement. Però no només llegim per saber. De fet, *la literatura no serveix per a res*, deia Saramago, i en canvi serveix per a tot. Escoltar música, plantar flors o estimar són activitats que no requereixen un motiu especial per a dur-les a terme; les fem perquè ens agrada, perquè ens aporten un plaer íntim difícil d'explicar.

Malgrat això, si necessitem justificar la utilitat de la lectura, podem recórrer a alguns arguments ben fonamentats que ens va oferir fa unes setmanes la doctora Montserrat Escartín (UdG) amb la seva ponència titulada “*¿Para qué sirve la literatura?*”

**Comencem.**

## La lectura com a font de coneixement

Des dels inicis el valor del text escrit era incalculable, allò que s'escrivia era la VERITAT: era tan poca la gent que sabia escriure i tant el que costava, que només es deixava registrat allò que era realment important. Així, per una banda, els científics i estudiosos s'asseguraven que els coneixements adquirits poguessin arribar a les generacions següents amb precisió. Aquesta és una de les raons més importants que expliquen l'avenç en ciència i tecnologia, la capacitat d'acumular el saber i l'avantatge de no haver de pensar de cap i de nou en tots els camps.

Per l'altra, la literatura ens ofereix la memòria de tots els temps passats: podem saber com es vestien per a la guerra a l'Edat Mitjana a partir de diferents fragments de cançons de gesta, o bé com es vivia en la societat anglesa de la Revolució Industrial si llegim qualsevol de les novel·les de Charles Dickens; i, fins i tot, entendre les vivències dels presoners de camps nazis a partir dels textos escrits per supervivents de l'Holocaust.

## **Les lectures ens ajuden a entendre el món en què vivim gràcies al que hem viscut.**

---

### **Educa el nostre esperit crític**

La lectura aporta coneixement i, a partir de la nostra capacitat de comparació, ens proporciona les bases per gestionar un esperit crític i formar-nos com a persones capaces de discernir el que és correcte del que no ho és, el que ens agrada del que no ens agrada, el que volem i el que no volem, el que és possible i el que és impossible... És a dir, tenir el criteri per viure com a éssers humans adults i capaços d'estructurar els pensaments.

La lectura fomenta aquest pensament crític i ens ensenya a qüestionar el sistema, a identificar-nos amb uns o altres referents, a prendre consciència dels discursos socials i a prendre decisions que ens portin a identificar-nos com a individus dins d'una col·lectivitat.

### **Estimula la imaginació i la fantasia**

Endinsant-nos en els llibres som capaços de viure les vides que no hem viscut, de recórrer països que no hem visitat mai, de conèixer persones amb qui no hem parlat o de flairar unes aromes que mai hem olorat.

La literatura no té imatges explícites, les imatges són produïdes dins la ment de cada lector en base a les seves pròpies vivències. Això vol dir que hi ha tants llibres com lectors, ja que la imaginació de cadascú és la base sobre la qual treballa el cervell per donar forma a la història que prèviament ha imaginat l'autor.

**Endinsant-nos en els llibres som capaços de viure les vides que no hem viscut, de recórrer països que no hem visitat mai, de conèixer persones amb qui no hem parlat o de flairar unes aromes que mai hem olorat.**

### **La lectura ens transforma**

I després d'acabar un llibre, qui pot dir que continua essent el mateix que abans de començar-lo? La vida que vivim dins de cada llibre també ens ajuda a créixer, a canviar d'opinions, a veure el que ha succeït des d'una altra perspectiva... Ens fa viure vides que, des d'on som ara mateix, seria impossible gaudir: viatjar al centre de la terra, lluitar contra el mar i les seves bèsties, tastar amors impossibles, descobrir mercats exòtics, participar d'intrigues polítiques i convertir-nos una mica en espies... Tot és possible si ens endinsem en les històries que altres han tingut la necessitat d'explicar. Pots viure 70 o 80 anys, però, si llegeixes, pots viure milers d'anys amb vides ben variades.

## Incentiva canvis socials

No podem oblidar-nos que llegir també és un fet social i que quan, com a comunitat, vivim moments difícils sorgeixen lectures inspiradores, transformadores, que tenen un efecte important en l'esdevenir de la història. Pensem en llibres religiosos, però també en llibres que ens han portat grans revolucions: *La riquesa de les nacions* d'Adam Smith (1776) posava les bases per al capitalisme; *Els drets de l'home* de Thomas Paine (1791) establí els conceptes d'igualtat i llibertat i abolia la idea de l'esclavitud; Mary Wollstonecraft i la seva *Vindicació del dret de la dona* (1792) denunciava la desigualtat entre gèneres i el maltractament a la dona; el *Manifest comunista* de Karl Marx (1848) va dotar els treballadors de drets, però també va ser la llavor de règims socialistes dictatorials... I no oblidem grans científics com Darwin i el seu *Origen de les espècies* (1859), que va revolucionar el món amb la idea de l'evolució i la selecció natural.

No podem glossar-los tots aquí, però us assegurem que els llibres marquen el rumb de la història que vivim!

## És una forma d'entreteniment

La lectura ens ofereix una porta d'accés a un món diferent del que vivim; un món que potser ens agrada més i que ens permet evadir-nos de la realitat per situar-nos en un univers inventat, d'una manera similar a com ho fan el cinema, la música o el teatre... Així, ens ofereix la possibilitat de desconnectar de les nostres angoixes i preocupa-

**La lectura pot actuar com un analgèsic per alleujar el nostre dolor.**

cions. En aquest sentit, podem afirmar que la lectura pot actuar com un analgèsic per alleujar el nostre dolor.

## La lectura desperta emocions

La lectura sovint desperta sentiments i emocions molt íntimes. La identificació del lector amb els personatges pot tenir un efecte terapèutic en la mesura que podem alliberar les nostres passions a través de la por, de la tristesa, de l'ansietat o del conflicte que viu el personatge. A través

## A través del llenguatge flueixen les nostres emocions i es construeix la nostra identitat

del llenguatge flueixen les nostres emocions i es construeix la nostra identitat... Parlem dels somriures que ens pot arrencar un diàleg o de les llàgrimes que s'escapen quan llegim històries tristes.

## Ens permet viatjar en l'espai i en el temps

I en aquest temps de pandèmia... que tothom prepari la maleta! Una bona tassa d'infusió, una manteta i un bon seient: si tenim un llibre de viatges a les mans, podem veure tot el món. Abans i ara. Podem viatjar amb Verne al centre de la terra o pel mar, però també podem conèixer llocs de tot el món amb llibres plens de grans fotografies, rutes per fer, deserts per travessar, muntanyes per escalar, edificis per gaudir... Tenim el món, i una part petita de l'univers, explicat als llibres! Viatjar també és llegir!

I si no en tenim prou amb aquestes raons, que són aliment per a l'ànima, aquí en tenim tres més de molt pràctiques que ens ajudaran a ser competents en la llengua que llegim i que corroboren la utilitat de la literatura.

En primer lloc, la lectura augmentarà el nostre bagatge lèxic i dominarem més vocabulari; en segon lloc, entrenarem la velocitat lectora i això ens permetrà millorar la comprensió de textos en diverses àrees; finalment, gràcies a la memòria visual, adquirirem un major domini de l'ortografia.

Així doncs, en resposta al títol de la ponència de la Dra. Escartín: Per a què serveix la literatura?, podem concloure que la literatura ens serveix per a fer-nos humans.

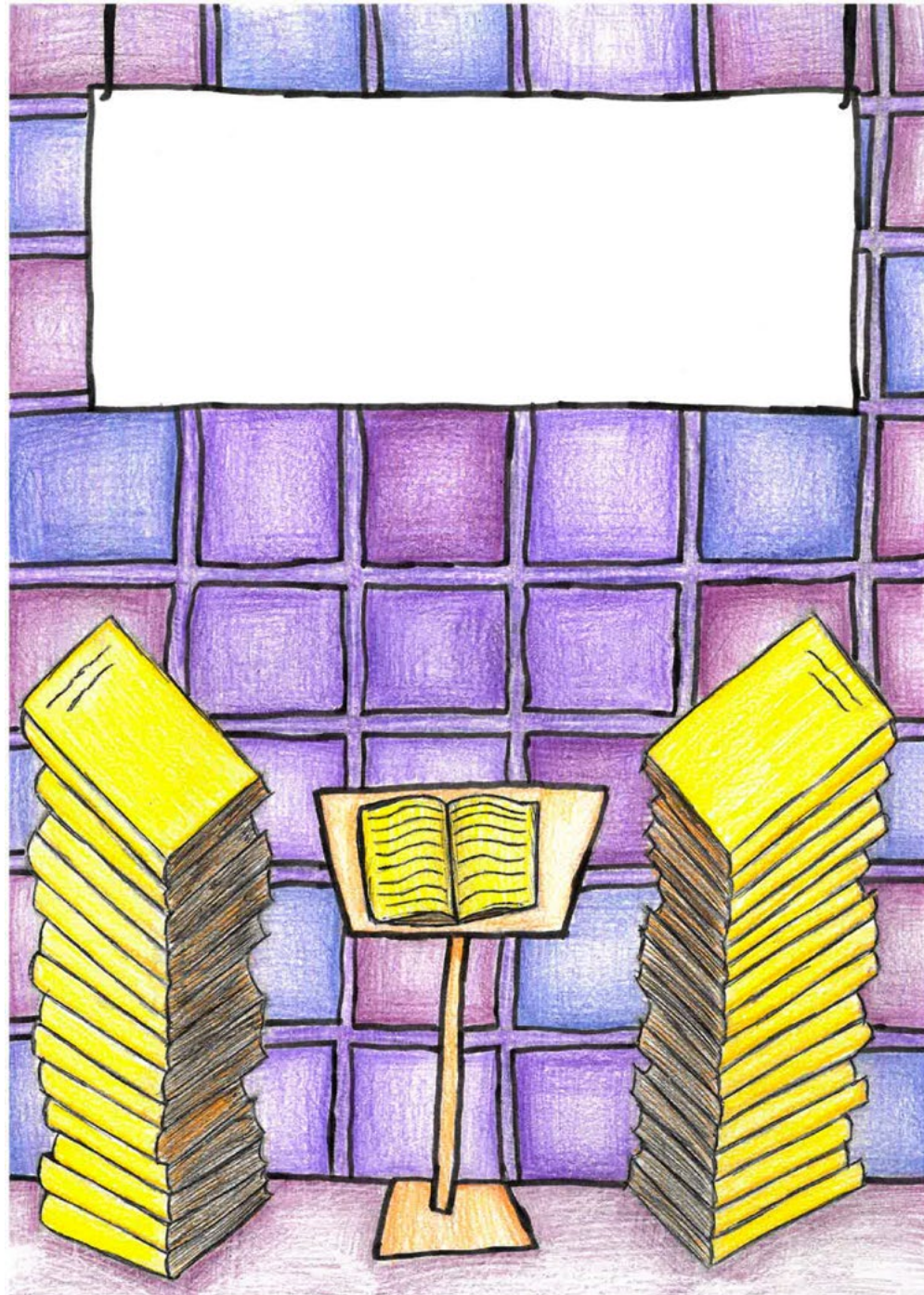
**La literatura  
ens serveix  
per a fer-nos  
humans.**

**D'adolescent no m'agradava llegir, tenia coses molt millors a fer. Va ser un company de classe qui em va descobrir uns llibres diferents als que ens feien llegir a l'institut. Eren contes, i per tant eren fàcils i ràpids de llegir. Aquests contes de Monzó i Bukowski em van enganxar a la lectura i encara no he conegut ningú a qui deixin indiferent.**

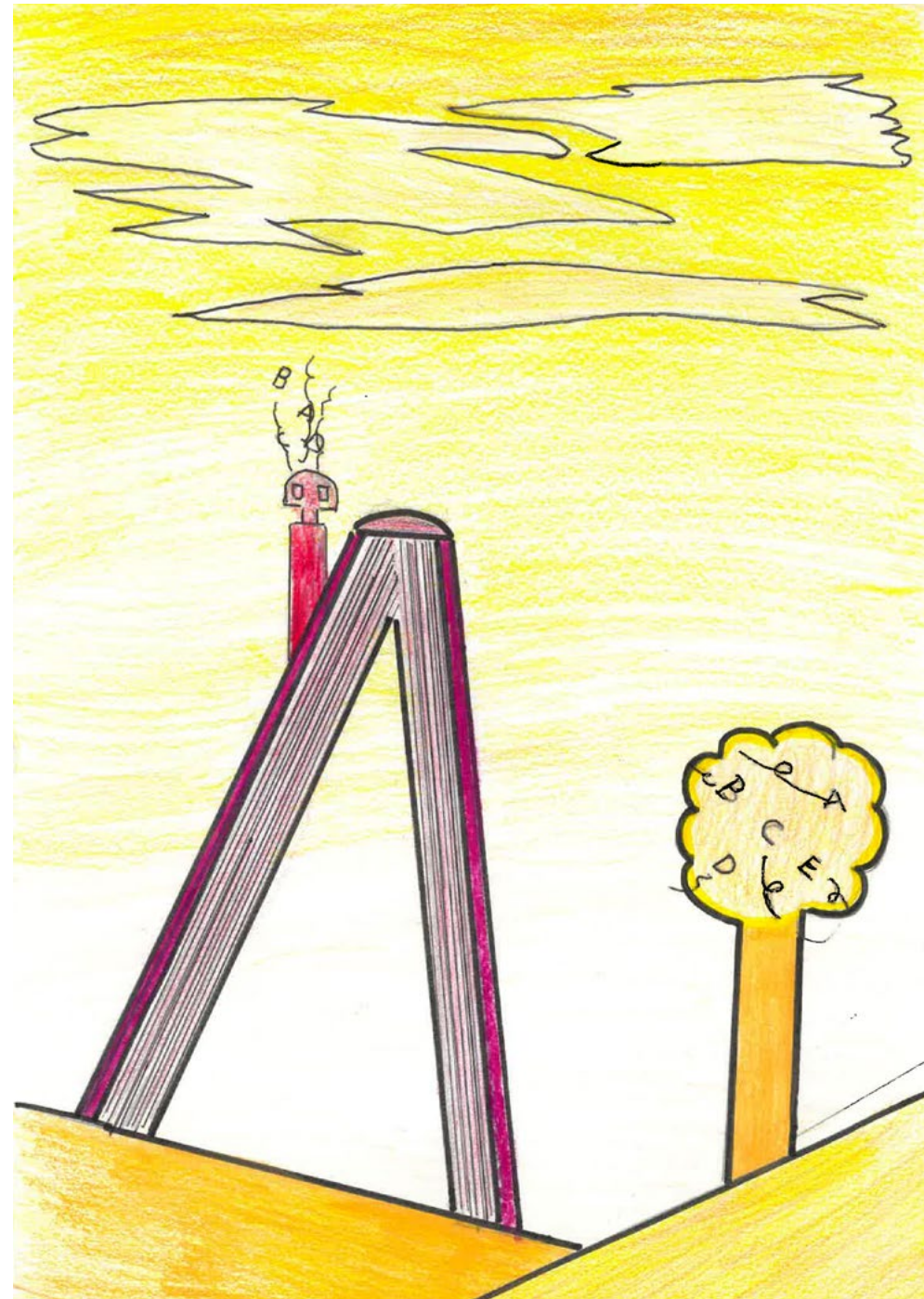
*Xevi Borrat: Olivetty, Moulinex, Chaffoteaux et Maury, de Quim Monzó  
Contes de la Bogeria quotidiana, de Charles Bukowski*

# PORTADES ALTERNATIVAS

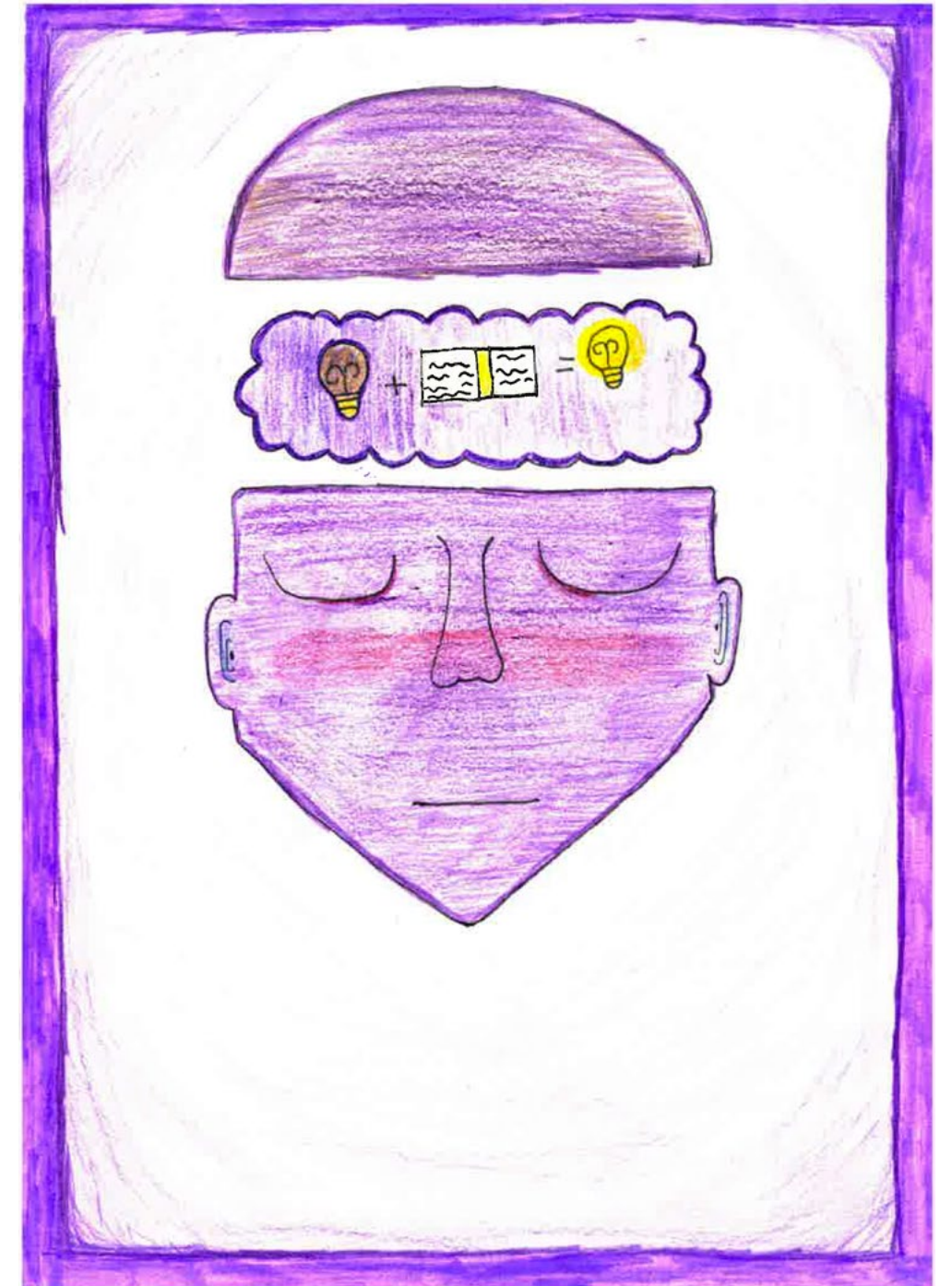
Ivet Gamundi



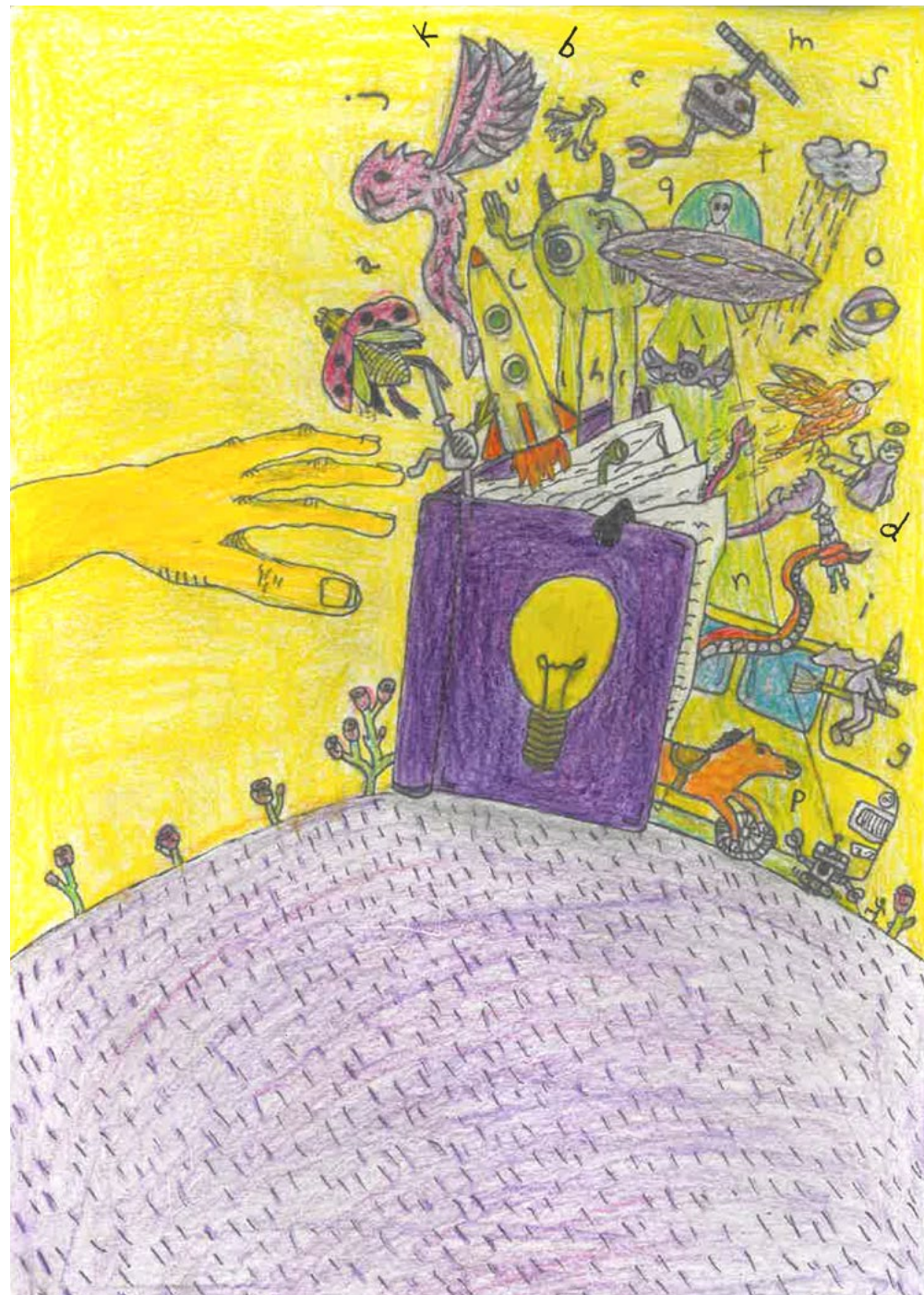
Lara Domingo



Aya Arbib



Roger Araus



Judit Comas



Èlia Alabau





+ INSTITUT DE SARRIÀ DE TER		